

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Kedd, július 30.

Ma számunk főbb közleményei:

- A miniszterelnök Budapesten.
- Meghalt a japánok császára.
- Hatóságok harca a halott lovasrendőr körül.
- Aradi nyomok a budapesti rendőrgyilkossághoz.
- Alapítvány vádak az aradi gyermekmenhely ellen.
- Beöthy Pál beszámolója.
- Kulisszatitkok.
- Az éjszakai fonográf.
- Tarkaságok.

Nők harca

a választójogért.

Arad, július 29

Az angol suffragettek paroxizmusig fokozódó küzdelme nemcsak mint esemény érdekelhet bennünket. Nagyon mély jelentősége van, amelynek hatása alól nem szabadulhat a kontinens sem. Nálunk is, ahol csak egyes közismert feminista szószólók hirdetik a női szavazati jog elvét és követeléseit, már ismételt fordulnak meg az angol propagálók, s legközelebb ismét várják Corbett Cicelyt, aki egyszer már járt nálunk s a személyes rábeszéléssel és a feministák elveinek szinte rajongóan lelkes magyarázatával igyekezett híveket szerezni.

A feministák törekvését, hogy helyesebben megítélhessük, két részre kell osztanunk. Az egyik az elvi, a másik a taktikai. Ez utóbbi annyi tüzzel, de egyszersmind annyi hamis fogalommal van összevegyülve, hogy könnyen ronthatja, sőt rontja is az elvi álláspont tisztaságát és igazságát.

Magyarországon még elég higgadtan,

jórészt közömbösen viselkedik a női közönség e kérdés iránt, jöllehet az általános választói jog jelszavának törelmetlen hangoztatása a legközvetlenebb alkalom lehetne arra, hogy a nők választói jogának kérdését is feszegezzék. De épen ennek mellőzése mutatja, hogy mennyire nincsenek még tisztában a választói jog körülményeivel és feltételeivel, mert hiszen épen azok, akik a legerőszakosabban követelik az általános választói jogot, tudni sem akarnak róla, hogy ezt a nőkre is kiterjesszék.

Pedig a kultura haladása, a szociális viszonyok nagy átalakulása mellett nem lehet már hosszú időre kitérnünk e kérdés elől. Megjegyezzük itt újra, hogy a társadalmi bajok orvosságát épen nem látjuk abban, hogy derűre borura kiterjesszük a választói jogot. Az csak a mandátuméhes demagógok hamis tantétele, hogy az általános választói jog fogja meghozni a gazdasági javulást. Ez nem szaporítja meg a kenyeret, sem a keresetet; legfőlegb egyesekét, akik így remélnék tekintélyhez és konchoz jutni. Hanem a jogegyenlőség eszméje és a közös teherviselés az, amely ennek a jognak megadását követeli. És így nem zárhatók ki belőle azok a nők sem, akik értelmiségükkel, vagy önállóságukkal fogva nemcsak egyenlők a férfiakkal, hanem a férfi-tömegeknél különbek is. Mi tehát épen nem tartanók helytelennek, még kevésbbé természetellenesnek, vagy igazságtalannak, ha a nők egy része is politikai jogot nyerne, miután kiveszi részét a nemzeti munkából és az adózásból.

Sőt ez megfelelne a magyar hagyományoknak is. A magyar nemes asszony,

igaz, hogy közvetve, de mégis részt vehetett a törvényhozásban. Ma is megvan a joga az önálló nőnek, hogy képviselő útján a községi választásokban részt vegyen. Mert az bizonyos, hogy az intelligens földbirtokos nő, vagy egy iparág önálló vezetője, az előképzettséggel bíró tisztviselő, tanítónő stb., a ki nem csak hivatalos és házi dolgait intézi, hanem a közterhekhez is hozzájárul, a politikai kérdésekben is érettebb gondolkozású és megbízhatóbb, mint a műveletlen férfiak egész tömege, amelynek számára pedig, ugyszólván, kikötés nélkül akarnák megadni a választói jogot.

Természetes, hogy az asszonyok tömeget rászabadítani a politikai jog gyakorlásra, örületes hiba volna. Az angol suffragettek épen ezzel akadályozzák a kérdés méltányos megoldását. A jogkiterjesztés csak fokozatosan történhetik. A férfiak választójogának kiterjesztése ellen is igyekeznek, ahol nem csupán ideologusok a vezetők, bizonyos regulátort felállítani, nevezetesen az értelmi cenzust, főképen pedig a passzív választói jog korhatárának fölemelését. Meg vagyunk győződve, hogy mentől inkább fog kiterjeszteni az aktív választói jog, annál inkább fogják a gyakorlati tapasztalat alapján a passzív választói jog korhatárát magasabbra szabni, mert csak ez adhat biztosítékot, különösen komoly politikai és szakkérdések tárgyalásában az elhamarkodott határozatok ellen, amelyek az egész társadalmi rendet folytonos háborgásnak tennék ki. A női választójog korlátlan kiterjesztése Finnországban, a mely elsőnek mondotta ki a nő politikai egyenjogosítását, nem ter-

Saját szoba.

Írta: dr. Irsai Artúr né.

— Nos, mi lesz, Lonci kisasszony? Fölkel, vagy nem kel föl?

— Hát hány óra már?

— Hány óra, hány óra! Ha az óra szerint volna, már régen kinn kellene lennie. De belátásom volt, mert ma vasárnap van s tegnap magoly rosszul volt. Most azonban mindjárt tíz óra lesz; takarítanom kell s a Mici völegénye is mindjárt itt lesz. Hová ültessem? A konyhában is minden össze vissza van.

Juli néni, az érdekes kvártélyos asszony, aki leányával, a Micivel, szerényen csak a konyhát lakta, amíg a szobát Lonci kisasszony, a divatárusnő, a két Molnár-nővér, a fehérvarrónők és a Szatocsa-házaspár, aki a gyárban volt alkalmazva, bérelte, kimerítette beszédének folyamát. A konyha felé ment, ahonnan már erős hagymaszag áradt be s az ajtót erősebben csapta be, mint ahogy arra szükség lett volna.

Lonci felült az ágyban s fáradt szemekkel nézett körül. A láz után, amely tegnap rázta, szinte összetörve érezte magát. Igen nagyon szeretett volna még néhány óráig az ágyban maradni. Tagjai fájtak s mindig dagadt lábai, amelyek miatt csak legutóbb két hónapot a kórházban s egy hónapot az üdülőhelyen töltött, sehogy sem akartak engedelmessé válni. De mit lehetett tenni?

A szobára szükség volt; ezt belátta. Hisz nem volt igénye a szobára; csak az ágyra, ame-

lyért heti négy korona bért fizetett. De ennek fejében három havonként egyszer tiszta áthuzatot kapott az ágy.

Igy hát Lonci, miután mást nem tehetett, kivonszolta magát az ágyból; bepólyázta a lábait; mosakodott, fésülködött s fejét rázogatva nézegette a tükörben halvány arcát s szemkarikáit, amelyeket a láz emlékül hagyott hátra.

Juli néni néhányszor türelmetlenül nézett be a szobába, mert a völegény minden percben hazajöhetett. S hová dugták volna, ha a szobában még minden össze-vissza volt, mint a zsidvásáron?

Juli néni szemrehányó pillantásai megtették a kívánt hatást Loncira. Nemcsak sietett elkészülni, de önként ajánkozott segíteni a takarításban, amit különben a kvártélyos asszony el is várt látzott. Valami nagyon keveset szellőztettek is; nem sokat, mert a tüzelőanyag drága volt; a szobát animalikus meleggel lakályos, gőzszerű hőfokra emelték; künn épen három fok hideg volt; így hát valóban pénzpazarlást jelentett volna az ablak kitérítése. Az ágyakat betakarították, összetolták, összeillesztették szerkezetük szerint, amint nappal divánt, kerevetet, mosóasztalt, vagy tisztességes ágyállványt reprezentáltak.

Az utolsó párnát még valahová begyömöszölték, amikor már Mici kisasszony a völegényével, aki szabólegény volt, de nemsokára (amint ezt Mici minden ágyrajárójának külön elmondta) szalont fog nyitni, hazatért. Lakást keresett és talált. Szobát, konyhát.

— Nagyon csinos; nagyon jó fekvésű; közel

a műhelyhez és nem nagyon drága. Egyébiránt csak addig tartjuk meg, amíg a Feri a műhelyben dolgozik. Ha megcsinálja majd a szalont, bemegyünk a városba, talán a Váci-, vagy a Semmelweis utcába...

A hangja majd elcsuklott a kevélységtől, amikor a szalonról s azokról az előkelő utcákról beszélt.

Lonci odakünn ült a konyhában a szemétdoboznál s gondolkodott, amíg a jegyepár ott benn szerelmeskedett.

— A Micinek hát most saját szobája lesz. Szobája, amelyben zavartalanul mosakodhatik s öltözköthet s az ágyban feketik, ha betegnek érzi magát; szobája, amelynek minden butordarabja az övé lesz.

Saját szobája!

Már akkor almodott erről Lonci, amikor még egész kicsi leány volt s mint ilyen, szülei s testvéreivel egy szobában lakott. Csak ezt az egy dolgot akarta elérni; ezt az egy dolgot. Ezért dolgozott még tulidón is s még késő esti órákra is munkát vállalt. De úgy látzott, nem éri el. Alig takarított meg valamit, valami közbejött s a pénz megint oda volt. Előbb az anyja volt soká beteg s azután meghalt, aztán ő maga került kórházba. S most újra kezdhette.

Nagy keserűség sarjadt föl benne s torkán dagadt, mint valami nagyon nagy falat. Nem! Soha sem fogja elérni: soha!

Az üdülő otthonban volt valaki; egy irnok. Az sokat beszélt neki az ő szobájáról. De az keresett is havonként ötven forintot s nem volt

melt jó eredményt. Azt mondják erre, hogy minden gyökeres változás felszínre hozza a selejtességet; a bornak is fornira kell, ülepdednie kell. De a mikor tapasztalatok után indulhatunk, akkor oktalanság lenne experimentációkra fecsérelnünk amugy is sokféle pazarolt erőnköt.

Az ilyen fontos jogi kérdést természetesen nem fanatizmussal lehet megoldani. Az a hóbort, a mely az angol suffragetteknek már örült tetteiben nyilvánul, mindent bizonyít inkább, mint azt, hogy az illetők csakugyan rászolgáltak a jog élvezésére. De hiszen a női jogegyenlőségért küzdők műveltebb része maga is elíteli azt a megtérbolyodott csoportot, a mely levetkőzve még az emberiséget is, vad ösztönének tulkapásában ablakot tör, rendőroket pofoz, gyujtogat, baltát dob a miniszter kocsjába. Mindez azt a föltevést keltheti a női szavazatjog ellenségeiben, hogy ezt a jogot nem is követeli más, csak egy fanatikus olvasmányaitól megkábitott csoport. Pedig a valóság mást mond. A női mozgalom már annyira fejlődött, hogy követelése elől mereven sokáig nem lehet kitérni. Csak a formát kell rá megtalálni, s ez épen nem könnyű feladat.

A legjogosabb aggodalom mindenestre az, hogy a jog megadása esetén valamiképen nagyrészt még a férfiaknál is történik, épen nem az értékes elem fog szerepet kívánni és vállalni. Különösen óvatossá kell lennünk Magyarországon, ahol ma még igazán csak akadémikus diskusszió tárgya lehet ez a kérdés. Mert ma még úgy vagyunk társadalmunkban, hogy érett, művelt férfiakban sem bővelkedünk. Mert még az egyetemi végzettség sem jelent absolute véve érettséget; sőt a mi dologtalan és fényűző társaságunkban legtöbbször csak passzus a léhaskodásra. Hogy társadalmi, egyesületi téren sok üdvös dolgot köszönhetünk a nőknek, azt elismerjük. De nem szabad figyelmen kívül hagynunk az érem revers-oldalát sem. Ugyancsak ez a társadalmi szereplésük nagyon sok gyöngye lelkü, hiu nőt elvont az igazi női feladattól. Beszélhetnek az emancipáltak, amennyit akarnak, csak a mai kóros divat mellett vet-

senkije; nem kellett se gyereket, se senkit el-tartania. Az megengedhetett ilyent magának. A szobájában madara is volt s egy divánja. Mindent leirt neki s azt mondta: látogassa meg. De ezt nem tehette. Az oly színben tünt volna föl... oly különös színben. Azután azt mondta, hogy majd ő látogat el hozzá: de ezt elutasította. Szégyelte volna magát a szobában, ahol oly sokan voltak; vagy épenséggel a konyhában. Mégis: szeretett volna vele még egyszer beszélni. Oly jó, nyugodt ember volt.

— Lonci kisasszony, levél — szolt be a levélhordó.

— Levél? Nekem?...

Ki irhatott neki? Az égre! A divatárusnó csak nem mondott fel, amiért az utóbbi időben annyit mulasztott!...

Reszkető kézzel bontotta föl a borítékot, amelyen szép, gömbölyű, kaligrafikus irással az ő címe volt olvasható. Azután elolvasta a levelet, amely ilyeténképen szolt:

„Kedves Lonci kisasszony! Ösmeretségünk rövid volt ugyan, de mindamellett megszerettem magát. Nem sokat nyujthatok s azonkívül nyomorék vagyok. De tisztességes és szolid ember vagyok s jövedelmem az utóbbi időben naponként ték forinttal nagyobbodott. Maga is keres, mint mondta, negyven forintot. Havonként száz forintból már tarthatunk egy csinos, kis lakást. (Már van is egy kilitásban.) És egyébként is tisztességesen megéihetünk. Ha nincs ellenvetése, övő hónapban házasságot köthetünk. Ha akarja,

hetik le magukról hivatásuk felelősségét. Az a nő, aki unja, vagy megveti a családi kötelességek teljesítését, az nem való arra, hogy a társadalom vezetésében részt vegyen. A családi kötelesség elhanyagolása, vagy megtagadása bün és a társadalomra nézve csapás a férfi részéről is; de talán sokkal több férfi teljesitene abbeli kötelességeit, ha ezek megszegésére nem az a nő kényszeritene, akit nem tanítottak meg természetének, hivatásának és kötelességének ismeretére.

Bizonyos lényeges különbség mindig lesz a férfi és a nő között. Mert ez a természet alkotása, amit nem forgathat ki semmifele tudalékos fantasztá. Nem az agyat kell itt grammok szerint mérni; mindenki tudja, mely határig lehet ura a nő önönmagának. A kivételek csak megerősítik a szabályt. Épen a kivételek kedvéért lehet és kell a jogban is kivételt statuálni; de hogy ebből is divatot teremtsünk, mint már meglehetősen sikerült az egyetemesdivel egy sereg szerencsétlenül szaporítani a szellemi proletárságot: arra csakugyan nem elég erős és gazdag Magyarország. Nem is ebben rejlik a nők felszabadítása. Mindenekelőtt gondoskodnunk kell a helyes nővédelemről.

A kormány mellett. Székesfehérvárról jelentik: Fehérvármegye törvényhatósága mai közgyűlésén 33 szótöbbséggel elhatározta, hogy az obstrukciót elítéli, helyesli a kormány eljárását és Tisza Istvánnak, valamint Lukács Lászlónak bizalmat szavaz.

Kaposvárról jelentik: Somogy megye állandó választmánya ma tartott ülésén elhatározta, hogy az augusztus 5 ikén tartandó közgyűlés elé határozati javaslatot fog terjeszteni, amelyben javasolja, hogy Tisza Istvánt és Lukács Lászlót a törvényhatósági bizottság üdvözölje. Az ellenzék ezzel szemben körlevélben fordul a törvényhatósághoz, hogy a véderőjavaslatok megszavazását törvénytelennek bélyegezze meg.

Látható ezekből a határozatokból is, hogy az elfogulatlan törvényhatóságokat nem lehet megtéveszteni és még az olyan ellenzéki érzelmű vármegye, mint Somogy is, elítéli az obstrukció tulajkapásait.

holnap, vasárnap elmegyek magához, amikor is mindent megbeszélhetünk. Öszinte híve, Horváth Nándor.

Lonci ott ült a szemetes lánán a levéllel kezében s szemeiből patakzott a köny. Nem tudott hinni ennyi boldogságban. Egy ember, akinek tisztességes jövedelme van, ime, házassági ajánlatot tett neki! Olyan ember, akinek saját szobája van s most saját lakása is lesz!...

Lonci hirtelen felállt; megtörölte a szemét olyan hangon, amelyet hiába akart megszilárdítani, odaszolt a kvártélyos asszonynak:

— Juli néni, jövő hónap 15 ikére felmondom az ágyat.

— Maga felmond? válaszolt ingerülten az asszony — és miért, ha kérdeznem szabad? Talán meg van sértve, hogy már tíz óraker föl kellett kelnie? Vagy egyébként mi nem tetszik itt magának? Szóljon; beszéljen!

Mikor azután lélekzetet vett, Lonci kijátszhatta a tromfját, amennyiben röviden, látszólagos egykedvűséggel, magától értetődően szolt:

— Minden tetszik nekem; csak azért teszem, mert férjhez megyek és saját szobámban fogok lakni. És azután — tette hozzá, mialatt bátorsága és önrzete fölébredt — szeretnék benn, vagy a konyhában felöltözni, mert völegényem délután meglátogat.

— No de ilyet! — csodálkozott Juli néni... S azután Lonci a boldogságban uszva fogadta a gratulációkat.

A miniszterelnök Budapesten.

— Ellenzéki nyilatkozatok. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 29.

Lukács László miniszterelnök vasárnap este titkára, Latinovits Endre dr. kíséretében Tátralomnicról Budapestre érkezett. A miniszterelnök a mai délelőttöt a miniszterelnökségen töltötte el, ahol elsősorban Jeszenszky Sándor miniszterelnökségi államtitkár látogatását, majd a referenseket fogadta. Lukács miniszterelnök több napot fog a fővárosban eltölteni, azután visszautazik a Tátrába.

Wekerle kormányelnök?

Nem egészen megbízható helyről jelentik: Bécsben is belátták már, hogy a higgadság politikájának kell felülkerekedni. Igen nagy hatást tett Bécsben az ellenzék által előkészített akciónak az a része, amely arra vonatkozik, hogy ősszel a delegáció ülészaka alatt is érvényesíti jogait. Tartanak attól, hogy a delegáció alatt is botrányok lesznek. El akarják kerülni azt, hogy a külföld előtt a delegációt bármiképpen is kompromittálják. Eddig az volt a terv, hogy Tisza István lesz a miniszterelnök és Beöthy László, a Ház eddigi alelnöke, lesz a Ház elnöke. Ezt a tervet azonban elejtették és mindinkább *Wekerle Sándor nyomul előtérbe*. A békevelletésnek ez a legkétségtelenebb szimptomája.

Ezt a kombinációt támogatja Andrássy gróf akciója is, aki tudvalevően új pártot szándékozik alakítani, feltámasztani akarván az alkotmánypártot. Abban az esetben, ha Wekerle lesz a miniszterelnök, Berzeviczy lesz a Ház elnöke, mert hisz Berzeviczy az ő embereik közé tartozik.

Kossuth Ferenc hazaérkezése.

Kossuth Ferenc, ki július első napjaiban fürdőbe utazott, vasárnap délután a nyugati pályaudvaron Budapestre érkezett. A pártvezérrel együtt érkezett meg *Benyovszky* Sándor képviselő és ennek neje is. Kossuth Ferenc, akinek a fürdői tartózkodás szemmel láthatóan jó hatást tett, egy újságírónak ezt mondta:

— Ami Magyarországon legutóbb történt, arról csak a legnagyobb elítélés hangján lehet szólni, mert bizony külső ellenség sem tehet nagyobb kárt, mint tettek elvakult szenvedelmű politikusaink. A közel jövő taktikájáról nem nyilatkozhatom addig, míg pártom e tekintetben nem határozott. A történetek után kétségtelen, hogy az egyesült ellenzék folytatja a legelszántabb harcot a kormánnyal és mindazokkal szemben, akik a magyar parlamentet lábbal taposták és az országra ezt a szégyent hozták.

Az interparlamentáris konferencia

Berzeviczy Albert dr., az interparlamentáris unió magyar csoportjának ügyvezető alelnöke a következő körlevelet intézte a magyar csoport tagjaihoz:

Az interparlamentáris unió magyar csoportja ezen évi június hónapjában tartott ülésében egyhangulag elhatározta, hogy tekintettel belpolitikai viszonyainkra, melyek a Genfben ezen év szeptember hónapjában tartandó interparlamentáris konferencia napirendjével szemben követendő eljárásunkra nézve az egyetértő megállapodást lehetetlenné teszik, s konferenciában nem fog részt venni, amiről csoportunk megbízásából az Unió elnökségét hivatalosan értesítettem is. Erről van szerencsém a tisztelt tagtársakat oly hozzáadásal értesíteni, hogy csoportunk ez egyhangulag

hozott határozata valamennyi tagra nézve kötelezőnek tekintendő s ehhez képest egyes magyar csoporttagok a szóbanforgó konferenciában annál kevésbé vehetnek részt, minthogy ily körülmények között ott szólásjoguk valószínűleg el nem ismertetnék.

Ellenzéki gyűlés.

A szövetséget ellenzék vasárnap Kisszebenben gyűlést tartott, a melynek szónokai közül elsőnek *Szmrecsányi* György országgyűlési képviselő mondott beszédet előbb tót, majd magyar nyelven.

— A kormány az egyre hangoztatott béke helyett — mondotta — a helyzet elmérgesítésére törekszik. Bizonyosság erre Tisza nyílt levele és Andrássy nyilatkozatára Geszten adott válasza. *Az ellenzék nem zárkózik el a becsületes békétől, de nem tárgyal az uralmon lévő kormánnyal.* Tisza nyílt levelére Andrássy megadta a feleletet, a midőn kijelentette, hogy az erőszakos házszabálymódosítást magára nézve kötelezőnek el nem ismeri.

Délután Héthárson is volt népgyűlés, amelyen *Pernyik* Endre plébános indítványára határozati javaslatot fogadtak el, melyben elítélik a törvénytelenégeket.

Az ellenzék a nemesócsai kerülethez tartozó Szimón és Gután is tartott vasárnap gyűlést. A szimóni gyűlésen bizalmatlanságot szavaztak a kormánynak és a munkapártnak. Gután Palkovics Viktor esperes indítványára határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint a népgyűlés Tisza István gróf és Lukács László erőszakosságait és törvénytelenégeit a legnagyobb mértékben elítéli, a kormány és pártja iránt a legteljesebb bizalmatlansággal viseltetik és a szövetséget ellenzéki pártokat üdvözlöli.

A diákgyűlés.

Az *Országos Diákbizottság* vasárnap a Stefánia Korzó-kávéházban bankett keretében gyűlést rendezett, hogy tiltakozó szavát fölemelje „az elnyomott magyar sajtó érdekében.”

Volt ott százötven szociálista, több ujságíró s tizenöt-husz Galileista diák. Ezek azok, akik az ugynevezett Országos Diákbizottságot teszik s akiknek a háta mögött huszezer magyar diák áll. Az előre szétkürtölt ellenzéki képviselők közül egy sem jelent meg, ellenben ott volt a köztársasági Nagy György, aki kérte a megjelenteket, hogy csatlakozzanak a köztársasági mozgalomhoz. Ezt megígérték neki. *Horniczky* Rezső tizenegy óra-
kor megnyitotta az ülést, üdvözölte a sajtó képviselőit és a megjelenteket. Utána *Vida* Gyula dr. beszélt s a márciusi vívmányok megvédelmzésére hívta föl az egybegyűlteket. *Kalmár* Antal dr. a sajtószabadság mivoltát és jelentőségét fejtegette. Nagy György dr. pedig az eltiport magyar szabadság siratására és a köztársasági mozgalom pártolására kérte rab testvéreit. *Wagner* Károly dr., *Sellő* Vilmos felszólalása után Nagy Lajos olvasta föl az egyhanguan elfogadott határozati javaslatot, a melyben a diákság tiltakozik a gyülekező szabadság elkobzása s az ellenzéki sajtó üldözése ellen. A bankett után a diákok a Kossuth-nótába kezdtek, a szociálisták a *Marseillais*-e azonban elnyomta a nótájukat. A szociálisták egy csoportja később nótázva vonult végig a Stefánia-uton, de a rendőrség szétoszlatta őket.

Apponyi, Károlyi, Zichy.

Vasárnaponként az ellenzéki lapok hasábjain cikkekben nyilatkoznak meg az ellenzéki pártok vezető tagjai. Cikkeikben részletesen foglalkoznak az általános politikai helyzettel.

A „Független Magyarország”-ban *Károlyi* József gróf egy vezércikk keretében „A nemzeti eszme evolúciója” cím alatt Tisza politikáját kritizálja s még kijelenti, hogy békét nem lehet kötni azokkal, akik „az alkotmányt lábbal tiporták,” s cikkét e szavakkal fejezi be: Ezért lesz újra harc

és küzdelem, melybe mi tiszta fegyverekkel, emelt fővel és a legigazabb meggyőződésünkkel megyünk bele.

Gróf Zichy Aladár, a néppárt vezére a „Zeit” hasábjain fejti ki politikai nézeteit s cikkének tenorja az, hogy a szövetséget ellenzék ezzel a kormánnyal és ezzel a többséggel békétárgyalásokat nem kezdhet.

Gróf Tisza Istvánnak az aradiakhoz intézett levele különösen Andrássy Gyula gróftól és Apponyi Albert gróftól támadta.

Apponyi Albert gróf most felel Tisza István levelére s a „politikai szélkakas” kifejezést *retour-chaise* számba veszi, mert ő Tiszát monomániakusnak nevezte. Az angol példáról az a véleménye, hogy Tisza ezeket felületesen csak „rög-eszméje ködében” veszi figyelembe. Hangsúlyozza, hogy őt a Tisza István nyílt levele épenséggel nem érinti. De egyet ez a levél egyelőre elért: agyontiport és legázolt minden békülési hajlam nyilvánulást, mely a munkapárton, felénken bár, de mégis készülöben volt. Hát nekünk így is jó; elfogadható békeajánlatok mérlegelésére, a jogrend helyreállítása alapján, igenis kapható vagyok: a jogbontó erőszakkal való megalkuvásra nem. Mig ez a gondolat uralkodik odaát, mig Tisza István szelleme vezet, nekem sincs más gondolatom, mint harc a végeletekig. És ha Tisza István az egész ellenzék soraiból ép engem pécézett ki tipikus ellenfélnek, úgy én ezt a hízogó figyelmet köszönettel fogadom és állok elebe.

A miniszterelnök tervei.

Budapestről jelentik: Lukács László miniszterelnök ma megjelent a nemzeti munkapárt klubhelyiségében és az ott időző képviselőkkel hosszasan elbeszélgetett. A hét végéig szándékozik Budapesten maradni és innen Tátralomnicra utazik. Hogy a miniszterelnök nagyenyedi beszámolóját mikor tartja, arra nézve még nem történt végleges megállapodás. A munkapárti képviselők közül már is számosan jelentkeztek, hogy a miniszterelnököt elkísérik beszámoló beszédére. Lukács augusztus 18-án Budapesten lesz, részt vesz a király születése napján rendezendő ünnepségen, huszadika körül pedig Gasteinba utazik.

Meghalt a japánok császára.

Távíráti tudósítás.

Tokió, július 29.

Mutsu Hito mikádó, a felkelő nap országának császára ma este hosszas betegség után meghalt. Az elhunyt mikádó, 1852-ben született és 1867 óta uralkodik; négy gyermeke van, akik közül Harunomiya Joshihito a trónörökös, akit már 1889-ben kijelöltek a trón örököséül.

Mutsu Hito mikádó igen bölcs, előrelátó és jó ember volt. Népe, amióta az istenség magaslatáról leszállott az emberire, imádás és titokzatos csodálás helyett apjaként szereti. Ma már senki nem tartja a napfiának, hanem minden alattvalója tudja, hogy *Komei* császár fia és 1852-ben, november 3-án született a gyönyörű tekvésű *Kiotó* városkában, ahol a 2571 éves dinasztia székel a hosezu szent fasor végében épült mohos palotában, amelynek ma romjai is alig maradtak egy öreg pagoda közelében. Mutsu Hito egy éves uralkodása után Tokióba tette át székhelyét. Ez volt első komoly szakítása ősei hagyományával.

Megírták róla a lapok, hogy két felesége volt. Ezekről is igen sok érdekes dolgot tudnak Japánországban. Első felesége, aki ma is él és aki, bár gyermekekkel nem áldotta meg, a császárnőnek kijáró minden tiszteletben részesül, szép műveltségű, okos japán nő, aki nagyon szereti az irodalmat és művészetet. Ő maga is sok verset és népmesét írt. Eleinte csak a meghitt

emberei és főképen a mikádó számára. Most azonban nemsokára egy kötete fog megjelenni Párisban. *Harukó* hercegnő, a mikádó első felesége, maga is európai kulturára hajló és ő vitte ki, hogy *Szada-Jakkot*, aki nő léte, a törvények ellenére színpadra merészkedett, a tokiói udvar e nagy vétke ellenére is kegyébe fogadja. A császár, aki régóta betegeskedő, visszavonult és japánosan szentimentális ember volt. Haruko hercegnőt jobban szerette második feleségénél, aki pedig trónörökösrel és még tíz gyermekkel ajándékozta meg.

Hatóságok harca a halott lovasrendőr körül.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 29.

Ki lötte agyon a budapesti májusi forradalom napján a szegény *Richter* József lovasrendőrt? Ez foglalkoztatja most a budapesti hatóságokat, de még a vidéki rendőrségeket is. Azt megállapította a budapesti helyettes vizsgálóbíró, *Vass* Károly, hogy nem a gyanúsított *Majoros* Ádám és *Tóth* Ferenc a tettesek, hanem valószínűleg *Angyal* László detektív, aki több menekülő munkásra lőtt és golyója véletlenül megölte *Richter* lovasrendőrt. *Tóth* már szabad, de *Majoros* még fogoly. Ezt a rendőrség letagadta és kellemetlen sorokat írt *Vass* vizsgálóbíróról.

Mit mond a vizsgálóbíró?

Igy hát *Vass* Károly vizsgálóbíró áll a harc ütközőpontjában. Fiatal ember még s csak néhány hónappal ezelőtt osztották be, mint albirót — vizsgálóbírónak. Egyenes gondolkodású, kitünő iudiciumu ember s humánus gondolkodásának már több ízben adta bizonyosságát. Emellett rendkívül szerény ember, aki szívesen visszahuzódna, árnyékba menekülne még olyan ügyekben is, amelyek akaratlanul is a nyilvánosság fénykörébe olé állítják. *Vass* bíró az ügyre vonatkozólag a következőket mondotta:

— Nagyon meglepett engem, hogy végzésemet az ügyvédek nyilvánosságra hozták. De ha már nyilvánosságra került a dolog, nincs semmi okom arra, hogy titkolózzam. Igenis lelkiismeretes buzgalommal folytattam le a vizsgálatot. Kihallgattam több, mint ötven tanút. A helyszíni szemléről többtele távból távrajzokat készítettem, úgy hogy a taruk világosan felelhetek arra a kérdésemre, hogy honnan, mit láttak? *A rendőrség* vagy nem olvasta el jól végzésem tartalmát — vagy pedig nem értette meg jól. Én a végzésben nem állapítottam meg semmi tény. Csoportosítottam a tanuvallomásokat, amelyeket egybeállítva, a hites fegyverszakértő véleményével úgy találtam, hogy *Majoros* Ádám és *Tóth* Ferenc ellen fontos tárgyi bizonyítékok nincsenek s így fogvatartásukra nincs ok. *Angyal* László detektív ellen a tanúk egész sorozata vallott. A fegyverszakértő pedig egyenesen es kétséget kizáró módon megállapítja, hogy *Richter* halálát az *Angyal* browning-golyója okozta. *Angyal* ezzel szemben azt állítja, hogy ő a Váci köruton tudta csak meg, hogy *Richter* meghalt. Átde, amikor annyi szavahihető tanu azt vallja, hogy *Angyal* lövése után egy fél másodpercnyi idő múlva *Richter* holtan bukott le a lováról, el kellett fogadnom azt a feltevést, hogy *Angyal* a hely és idő tekintetében tévedett. *A rendőrség* támadó nyilatkozatára nincs semmi szavam. Az ügy most a vádtanács előtt van. Ez fogja eldönteni, hogy végzésem helyes e? Ha megváltoztatják a végzésemet, úgy ez sem jelent semmit, legfeljebb azt, hogy a vádtanácsnak más az álláspontja, mint az enyém.

A vizsgálóbíró ezután elmondotta még, hogy egyre-másra jelentkeznek az új tanúk, akik az esetet látták.

Láttam: Angyal volt!

Szenzációs vallomást tett ma délelőtt *Csathó* Jenő, az ötödik kerületi járásbírószág kezelőtisztje. Azzal jelentkezett vallomástételre *Vass* vizsgálóbí-

rónál, hogy a rendőrség szombat este kiadott kommunikéje mód nélkül felháborította s most ki akarja egészíteni a vizsgálóbíró előtt régebben tett vallomását. Akkor csak általános dolgokat mondott el, sok lényeges körülményről megfeledkezett. Most elmondja a következőket:

— Mikor a detektívek üldözőbe fogták a szürkeruhás fiatalembert, a kékruhás detektív, Angyal László tényleg revolvért rántott és *négy-szer egymásután löött*. A járásbíró ablakából láttam, hogy Angyal lövöldözése után fél perccel egy lovasrendőr, — Richter József, — lefordult a lováról. Egy Király Ferenc nevű borbélyegéd vette föl a kardját és sapkáját, s átadta egyik lovasrendőrnek. Majoros Ádám a Hold-utca egyik házában a falánál lapult meg. A detektívek rávetették magukat, bevitték egy Hold-utcai kávéházba és ott megmotozták. Revolvért nem találtak nála. Ellenben a járásbíró épületében később találtak egy revolvért, amelyről megállapították, hogy három lépésről sem tud embett ölni. Már pedig Majoros harmincöt lépésre állt Richter Józseftől. A helyszínen ugyanakkor az Edison-mozgófénykép-vállalat felvételeket eszközölt, a lövöldözésnek benne kell lennie a filmben. Úgy tudom, hogy a rendőrség ezt a jelenetet nem engedte előadni. Elkobozták, vagy egyszerűen betiltották, azt nem tudom. Indítványozom, hogy hallgassák ki erre vonatkozólag az Edison mozgófénykép-vállalatot. Az esetről különben lényeges vallomást tehet egy Jakab nevű cipész, aki szintén jelen volt s *kicsihija, hogy nem ő lett Angyal sortüzének áldozata Richter helyett*. Azért tartottam szükségesnek a vallomásra való jelentkezést, mert a rendőrség kommunikéje homlokegyenest ellenkezik a tényekkel, miknek közvetlen szemtanuja voltam.

Igy vallott Csathó Jenő, aki nem hajlandó magára disputáltatni, hogy amit ő látott, az merő fantázia. Ma délben egyébként Ladányi Ármán dr., Majoros Ádám védője sürgősen kérte Kornhauser Pál dr. ügyvéd kihallgatását. Kornhauser szintén szemtanuja volt Richter József halálának s Ladányi előtt úgy adta elő a tényállást, ahogyan Vass vizsgálóbíró végzésében megállapította.

Majoros és Tóth.

Az ügyészségi fogházban Ladányi dr. Majoros Ádám védője, gyakran felkeresi védencét. Most azt hitte Majoros, hogy végre kiszabadul ő is.

— Doktor ur, doktor ur, — sopánkodik a védőjének — de jó lenne már, ha én is kimehetnék innen. Miért nem bocsátanak ki engemet is a Tóth Ferencel? Én még csak nem is dobáltam, nem is hajgáltam.

Nem is hajgált, nem is dobált, de azért bizony még se engedik el. Most vádat emeltek ellene hamis vád büntetése és hatóság elleni erőszak címén.

Tóth Ferenc asztalos, aki a Dálnok-utcában lakik a 20. szám alatt, a második emeleten, ellenben igazán nagyon boldog.

— Nagyon rendes ember ez a Tóth, — mondja a házigazdája, Lak János, — nagyon csodálkoztunk, mikor jöttek a detektívek és elvitték. Hárman jöttek, délután négy-öt óra között. Mástéleve lakik itt a Tóth, két forintot fizet a lakásért hetenként, de nagyon rendszeresen fizeti.

Tóth Ferenc bizony nem szívesen beszél.

Örülök, hogy élek, — mondogatja. — Hanem a rendőrök jól megbozoltak. A vesém majd leszakad.

Most különben már munka után néz megint, már jelentkezett is a régi gazdájánál, Forgács József asztalosműhelyében.

A főügyész vádja.

Dr. Séllyei Barnabás főügyész helyettes tegnap hozzájárult Tóth Ferenc szabadlábra helyezéséhez. Tóthot még vasárnap délelőtt szabadlábra is helyezték. Ellenben felfolyamodást jelentett be az ügyészség Majoros Ádám szabadlábra helyezése ellen. Az ügyészség a gyilkosság vádját maga sem látja bebizonyíthatónak s felfolyamodását nem is e címen, hanem két új vád alapján adta be a vádtanácshoz. Először hamis vád büntetével terheli Majorost, még pedig azért, mert hamis vádaskodása következtében Tóth Ferencet letartóztatni kellett. A másik vád: *hatóság elleni erőszak büntetése*. Majoros ugyanis részt vett a tüntetésben, maga is beismerte, hogy megdobálta a rendőrököt és zsebében kődarabokat találtak. A hatóság elleni erőszak büntetése vádját, eddig azért nem tartották fenn, mert Majoros súlyosabb bűncselekménnyel — gyilkossággal — volt megvádolva. Mindezek alapján az ügyészség Majoros ellen a

vizsgálati fogság fenntartását indítványozza. A felfolyamodás dolgában kedden dönt a vádtanács.

Bizalom a főkapitánynak.

A budapesti rendőrség tisztikara *nyilatkozatot írt és táviratot küldött* a Riminiben fürdőző főkapitánynak. A nyilatkozat ezt mondja:

A budapesti államrendőrség tisztikara már régóta figyelemmel kíséri és sajnosan tapasztalja azt, hogy a napi sajtó egy része a rendőrség minden ténykedését ellenérzéssel és tendenciózus modorban tárgyalja s szokásává tette, hogy egyes sporadikus esetekért az *egész intézményt*, annak szellemét, berendezését s főleg az intézmény *szellemi vezetését, a főkapitányt* tegye felelőssé s őt személyében is állandóan támadja. Egy olyan nagy, exponált szervezetű, foglalkozásu és feladatu testületben, mint az államrendőrség kétségtelen, hogy itt-ott akadnak oda nem illő elemek, akiknek járatlansága, tévedése vagy visszaélése magára a testületre is kellemetlenül hat. A testület, de főleg annak közszeretében álló, igazságos vezetője, Boda Dezső dr. főkapitány az ilyen esetekkel szemben mindig és mindenütt a legnagyobb szigorral járt el s igyekezett a közönséget megnyugtatni s testületének a nehezen megszerzett népszerűségét biztosítani.

Az ilyen sporadikus esetekért felelőssé tenni az egész intézményt, annak berendezését, szellemét és szellemi vezetését, nem lehet, nem is szabad, s a ki ezt teszi, tendenciózus rossz akaratú, az igazság és méltányosság féltretekével jár el. Ki akarna például az egész sajtót felelőssé tenni, vagy diszkreditálni azért, ha valamelyik tagja, — amint már megtörtént akárhányszor, — visszaélt a hírlapírói tisztességével s a bele helyezett bizalommal? Ezek a tendenciózus támadások legutóbb kicsucosodtak a Richter lovasrendőr bűnyűjében teljesített rendőri nyomozással kapcsolatban, amikor a sajtó ismételtlen a rendőri intézmény szellemét és szellemi vezetését támadta meg igazságtalanul, valótlan, rágalmozó és gyalázkodó modorban. E még be sem fejezett bűnyű tárgyalásával kapcsolatban ismételtlen homlokterbe léptek a rendőri vallatások, a kizárásokkal kicsikart vallomások s egyéb szokásos vádak, a melyek ma már a fantazmagóriák világába tartoznak. Alkalmasok azonban arra, hogy a sajtó által informált nagyközönséget, — melynek bizalmát a *rendőri intézmény megszerezni első és legfőbb feladatának ismeri*, — tévedésbe ejtsék, előtte a rendőrséget diszkreditálják s ellene megokolatlan gyűlöletet szítsanak. Az államrendőrség tisztikara, amikor ezeket sajnosan konstatálja és megállapítja, ugyanakkor teljes energiával és becsületos lelkiismerettel tiltakozik a sajtóbeli tendenciózus, majdnem napirenden levő *támadások, alaptalan meggyanúsítások és rágalmozások* ellen és kijelenti, hogy közszeretében álló főkapitányát, az ő általa teremtettestületi szellemet kész mindezzel szemben a legvégsőig megvédelmezni s egyben őt egy percig meg nem ingott határtalan bizalmáról biztosítja.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Kossuth-asztaltársaság tagjai ezúton felkérnek, hogy e hó 31-en este az egyesület rendes helyiségében tartandó Petőfi-ünnep alkalmával minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek. Vendégeket szívesen lát az elnökség.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Fantasztikus mendemondák Kovács Gyula merénylete körül. Kovács Gyula ügyében a budapesti büntető törvényszék megkeresése folytán a nagyszabolai járásbíró kihallgatta volt Tisza Kálmán grófot tanuként. A gróf egy barátja elmondta, hogy a gróf vallomásaiban annak a munkapárti körökben osztott véleménynek adott kifejezést, hogy *Kovács szuggeszció alatt cselekedett és őt, a gyenge idegzetű embert a merényletre mások használták fel, állítólag egy előkelő ellenzéki politikusról tudják, hogy a zajos napokban revolvért nyomott egy fiatal arisztokrata képviselő kezébe és ösztönözte, hogy lőjön a munkapártra.*

Beöthy Pál beszámolója.

— Béke legyen, vagy harc? —

Távirati tudósítás.

Törökszentmiklós, július 29.

Beöthy Pál, a képviselőház alelnöke tegnap mondotta el törökszentmiklói választói előtt beszámoló beszédét. Kiséretében a nemzeti munkapárt több tagja jelent meg. Beöthy Pált mindennél nagy lelkesedéssel és ovációval fogadták. Az állomáson Bakos Gyula főjegyző üdvözölte a képviselőt, aki megköszönte a fogadtatást és a községházára hajtattott. A községházán 11 órakor kezdődött a beszámolóbeszéd.

Beöthy Pál azzal kezdte beszédét, hogy az alkotmányos élet helyreállítása óta alig volt a magyar parlamentnek oly nehéz időszaka, mint az, amely után néhány héttel ezelőtt nyári szünetre oszlott szét a Ház. Több, mint egy évtizedes elkeseredett ádáz küzdelem fejeződött be, amely alatt a parlamenti többség igyekezett alkotmányos jogait megővni a kisebbség erőszaka, a kisebbség terrorja, az obstrukció ellen.

Ezután hosszasan polemizált Mezőssy Bélával a választói jog kérdésében és elmondja, hogy miként értelmezte erre vonatkozó régebbi szavait, cáfolja azt, mintha a többség diktatúrát akarna és nem óhajtanák a békét, majd pedig nagy vonásokban vázolta a történeteket és igyekezett igazolni elnöki ténykedését Tisza István megválasztás alkalmával. Kifejezésre juttatta azonsokszor hangoztatott igazságot, hogy a magyar parlamentárizmust veszedelmes kór támadta meg, amelyet radikálisan kellett kioperálni. Ezt vállaltuk magunkra és ezért folytatott ő is küzdelmet.

Beszédének folyamán kifejezést ad ama reményének, hogy a hullámok lecsendesedésével a tárgyalások ismét megkezdődnek és sikerre fognak vezetni.

— Az ellenzék békés hajlandóságu elemei, a pártönkivüliek Andrásyval, a Kossuth-párt Kossuthal, Apponyival, Mezőssyvel, sőt a néppárt is Zichy Aladár gróffal nem vettek részt az obstrukcióban és csak pártjuk tultemperamentumu tagjai vettek abban részt. Az obstrukció letörése az ellenzék szolidaritás címén egy táborba hozta ezeket a békés elemeket nemcsak, hogy egyesültek egy táborban, hanem az első felindulás hatása alatt eddigi helyes választójogi álláspontjukkal felhagytak és magukévá tettek egy olyan választójogi javaslatot, amelyet azelőtt ők is perhorreskáltak és amely alkalmas arra, hogy a magyar hegemoniának sirját ássa meg országunkban. Ha az első felhevülés talán el is ragadta ezeket a gubernamentális érzékkel bíró embereket, nem szabae feltételeznünk róluk, hogy ez a taktikai kérdés egész eddigi magatartásukkal, egész multjuk, hazafias meggyőződésük megtagadására késztesse. Remélnünk kell, hogy a kisebbségi erőszak által kikényszerített többségi eljárásban nem lehet egy politikus kezének sujtását, hanem a magyar nemzet védő-géniuszának sajnos, de kényszerű ténykedését fogják látni, amely be kellett, hogy következék, hogy a sokkal nagyobb bajt, a magyar parlamentárizmust teljes züllesztés és feloszlását előzze meg. És én azt gondolom, hogy amikor a *többségben meg van a teljes készség arra, hogy az ellenzéknek lehetővé tegye a tárgyilagoss ellenzék szerepének újbóli átvételét saját presztizsének sérelme nélkül*, amikor Tisza István gróf, akinek ténye az ellenzék mai magatartását kivívta, jelenti ki, hogy szubjektív okok nem lehetnek gátjai a tárgyalás kiegyenlítésének: lehetetlen, hogy az ellenzék józan, békés elemei a felforgatás politikáját támogassák, lehetetlen, hogy az obstrukciót kívánják támogatni mindazzal, ami mögötte áll és vele jár ebben a küzdelemben, amely a kisebbségi terror és a parlamenti rend védői között

lefolyt. Nem állhatnak egy Andrássy, Kossuth, Apponyi az iparszerű obstrukció támogatására. Ebben a küzdelemben lehetetlen szövetkezniök a felforgatás bajnokaival! (Igaz, úgy van!)

Beszédének végén Beöthy ama reményének adott kifejezést, hogy az ellenzék hangulata meg fog változni és reméli, hogy a szenvedély és indulat, amely rossz tanácsadó, elcsillapul és el kell jönnie annak az időnek, a magyar politikában is, amely mellett a kiegyenlítés lehetséges.

Beöthy Pál után még néhányan felszóltak. A beszámoló beszédéről táviratilag üdvözölték Lukács László miniszterelnököt és Tisza István házelnököt.

Aradi nyomok

a budapesti rendőrgyilkossághoz.

— Aki önmagát vádolja. — Kihallgatások a rendőrségen. — Fővárosi detektív Aradon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29

A Budapesten május 23 án lejátszódott véres tüntetések egyik sajnálatraméltó áldozata volt Richter József lovasrendőr, akit a Szabadság-tér és Hold-utca sarkán egy revolvergolyó szíven talált és megölt. Gyilkosát lázas elkeseredettséggel nyomozta a fővárosi rendőrség és két hónapi munka után azt eredményezte a bűnügyi vizsgálat, hogy most a budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírája és a fővárosi rendőrség vezetői között országos szenzációt keltő harc fejlődött ki. A bíró azt mondja, hogy a rendőrt Angyal László detektív golyója terítette le, a rendőrség ezt a fantázia szüleményének jelenti ki és arra törekszik, hogy a vizsgálóbíró két hónapos eljárását halomra döntse. Már szombat éjszaka kiadott hivatalos nyilatkozatában kategorikusan kijelentette, kizártnak tekinthető az, hogy Richter Józsefet Angyal László golyója ölte volna meg, egyébként — mondotta a rendőrségi kommuniké, — egy vidéki kapitányság épen tegnapelőtt táviratilag értesítette a fővárosi államrendőrséget, hogy ott Richter József megölésével alaposan gyanúsítható egyén ellen nyomozást folytat és egy detektív kiküldését kérte, ami meg is történt.

Ez a vidéki rendőrség az aradi rendőrség. Csütörtök óta vezeti Greén Nándor főkapitány ebben az ügyben a nyomozást, amely a legnagyobb titoktartásban folyt egész szombat estig Aradon. Szombat reggel óta részt vett abban Beck István, a fővárosi államrendőrség egyik legjobb detektívje is és az itt összegyűjtött adatokkal felszerelve utazott vissza Budapestre és tett jelentést Krecsányi Kálmán főkapitány-helyettes detektív főnöknek.

(A veszedelmes bűnpör.)

Az aradi rendőrségnek besugás útján tudomására jutott, hogy a Budapesten lezajlott véres tüntetések után körülbelül két héttel Aradra jött egy Salzer Alajos nevű 28—30 év körüli bádogos, aki a Karolina-utca 4. szám alatt levő háznak egyik pincelakásában özvegy Nagy Rozáliánál bérelt ágyat. A bádogos a kulturpalotánál vállalt munkát, semmi olyast nem követett el, ami a hatóság figyelmét felkölthette volna és Aradon való tartózkodása nem adott okot arra, hogy a rendőrség Salzerrel szemben bármi irányban is fellépjen. Bejelentési kötelezettségének úgy is, mint lakásadónője eleget tettek és ezzel el is vészett a nagy emberi tömegben.

Néhány napi itt tartózkodása után Aradra érkezett a felesége és hét éves leánygyermek is, ezek is a már említett lakásba költöztek. A család tagjai között nem a legjobb egyetértés volt; férj és feleség állandóan civakodtak, sőt mind a kettő iszákoskodott is. Körülbelül két hete dolgozhatott már Salzer Aradon, amikor lakás-

adónője értésére adta, hogy többé nem áll rendelkezésére az ágy és felszólította: keressen magának másik lakást. Okot erre az adott, hogy a házaspár egy szombat este a férj keresetét elmulatta, mindkettő beruhtak s éjszaka nagy lármával tértek haza, otthon verekedtek és a szobában alvó három embernek a nyugalmát zavarták.

Ezután jutott tudomására a rendőrségnek — egyik jóakaratu besugó útján — hogy ez a garázda természetű férfi önmagát gyilkossággal vádolja. Megtudta Greén főkapitány, hogy amikor Salzer néha összeverekedett a feleségével, ilyen kijelentéseket szokott tenni:

— Téged is lelőlek, mint májusban a lovasrendőrt!

A rendőrségen eleinte nem tartották valószínűtlennek azt, hogy Salzer lőtte le Richter lovasrendőrt, mert akkor — ép úgy, mint most se — tisztázódott még Richter halálának minden részlete. A főkapitány ezért a legnagyobb titokban megkezdte a nyomozást. (Nekünk már akkor tudomásunk volt az ügyről, de a vizsgálat sikere érdekében nem irtunk róla.) Greén főkapitány előbb Salzert akarta kihallgatni, de megtudta, hogy a veszedelmes ember napokkal azelőtt mielőtt a besugás a rendőrségen megtörtént, vissza költözött a fővárosba a feleségével együtt. Így hát a kijelentések fölтанuit kellett kihallgatni s azután lehetett szó arról, hogy a budapesti rendőrséget értesítsék Salzer esetleges letartóztatása végett.

(A nyomozás.)

Greén legelőször tehát Salzerék lakásadónőjét, Nagy Rozáliát hallgatta ki.

— Nagyon különös házaspár volt az, kérem, — vallotta Nagy Rozália. — Egyszer mikor összevessztek, Salzer többszöri figyelmeztetése ellenére is hangos szóval szidta az asszonyt, sőt megölés is fenyegette és mikor ő közbelépett és a részeg embert kituszkolta a szobából, az asszony felemelte a kezét fenyegetőleg a férjére:

— Majd a börtönbe juttatlak én te gazember! mondotta.

— Én ennek a kijelentésnek nem tulajdonítottam valami nagy komolyságot, örültem, hogy okot találtam, amelynek alapján a házaspárt a lakásomból eltávolíthatom és ezt azonnal tudomásukra is adtam. Az asszony sirva könyörgött, hogy legyek még türelemmel egy napig, míg lakást keres; ekkor elpanaszolta nekem, hogy férje brutális, erőszakos ember, aki önmaga oka annak, hogy Aradra kellett vetődnie és itt mint segéd dolgoznia. Az apám — mondotta az asszony — 500 korona készpénzt adott Lajosnak, berendezte a műhelyt, meg a lakásunkat Budapesten s egy ideig megbecsülte magát, éjjel-nappal dolgozott, de aztán elkezdett inni és mindenünket elpazarolta. A nyomorból megint az apám mentett meg bennünket, jótállt értünk váltón, de mikor egyszer eljött hozzám, hogy engem elvigyen és a butoraimat is elszállíttassa, a férjem revolvert rántott rá és le akart löni. Szerencsére az apám még idejekorán félreugrott, a revolvergolyó az ajtóba furdott.

— Ezeket hallva — folytatta Nagy Rozália — most már semmi áron sem türtem volna meg, hogy tovább is nálam lakjanak; korán reggel el kellett költözniök. Én az asszonnyal folytatott beszélgetés tartalmát elmondottam az ugyancsak nálam lakó Tömörközy László bognársegédnek és Pusztai Miklós lakatossegédnek.

— Minket meg sem lep, amiket itt a tésaszony a Salzerről elmond, jelentettek ki a fiatal emberek, tudjuk mi azt, hogy ez mindjárt a revolverhez nyul, nekünk ő maga mondotta el, hogy május 23-án a Báthory-utcában sajátkezűleg ő lőtte le Richter József lovasrendőrt. De nemcsak ő mondotta, hanem a felesége is kijelentette, hogy a férje többször megfenyegette olyanformán: „Ha

sokat járatod a század, teveled is úgy elbánok, mint a lovasrendőrrrel!”

— Én, mint hetven éves öreg asszony, aki egész nap dolgozik a falat kenyérért és újságot is alig olvas, fel sem tudtam fogni annak a jelentőségét, amit a lakóim Salzerről mondtak és nem is törődtem tovább a dolgokkal.

A főkapitány maga elé idézte Tömörközy és Pusztai iparossegédeket és ezeknek vallomását vette jegyzőkönyvbe. Mindketten egyezően azt mondták el, hogy ők első ízben úgy jutottak annak tudomására, hogy Salzer a május 23-iki tüntetésekben milyen szerepet játszott, hogy ez otthon a közös lakáson összevesszett a feleségével, meg akarta verni és az asszony elkeseredésében azt kiáltozta feléje: „Te gyilkos!” A férfi ekkor befogta a nő száját.

— Megöllek, ha még egy szót szólsz — kiáltott reá a férfi.

Ez a jelenet többször is megisméltődött és egy este ismét verekedtek és az asszony így fakadt ki:

— Börtönbe juttatlak, majd megmutatom, hogy velem nem fogsz úgy elbánni, mint a lovasrendőrrrel.

Mi ekkor kíváncsian megkérdeztük tőle, hogy miért céloz mindig a lovasrendőrré és úgy Salzer, mint a felesége elmondották, hogy május 23-án a tüntetés alkalmából Salzer egy golyóval leterítette Richter Józsefet, aki leesett lováról és szörnyet halt.

(Salzer a tettes?)

A főkapitány péntek délre befejezte a tanukihallgatásokat ebben az ügyben és miután megállapította a bejelentő hivatal segítségével, hogy Salzer csakugyan Budapestre költözött Aradról, még aznap táviratilag értesítette Krecsányi Kálmán főkapitány-helyettes detektív-főnököt arról, hogy Aradon Richter lovasrendőr megölésére vonatkozólag fontos adatok birtokába jutott. Kérte, hogy a fővárosi államrendőrség részéről folytatott nyomozásban megállapított s a tettesre vonatkozó személyleírás adatait közöljék vele és esetleg a többi adatokkal együtt küldjenek le egy államrendőrségi detektívet.

Greén főkapitány nyomozása során természetesen tudomására jutott adatokat a megfelelő óvatossággal fogadta, mert a tanuk egyike-másika ellentmondásba került Salzer revolverét illetően. Némelyik szerint egy nagyobb kaliberű pisztolyt láttak nála, másik meg egyáltalában nem emlékezett arra, hogy revolvere lett volna és minthogy a gyilkosság megállapításánál a legfontosabb bizonyíték maga az ölt szerszám, azért, míg az nincs teljesen tisztázva, vajon a szerencsétlenül járt rendőr testében talált golyó származhatott-e Salzer fegyveréből, még a pozitíveknek látszó tanuvallomások alapján sem mondható a rendőr gyilkosának, mert hiszen olyan tumultusban történt a lövés, amelyben őt — hat ezer ember vett részt és egyszerre több fegyver dördülését is hallották. Épen ezért még Salzernék tett kijelentései is tévedésen alapulhatnak és maga is megvádolhatta önmagát olyasmivel, amit talán el sem követett. Ezért nem jelezte a főkapitány a fővárosi rendőrséghez küldött sürgönyben, hogy a tettesnek nyomában van, hanem csak azt adta tudomására, hogy fontos adatok birtokába jutott.

Krecsányi főkapitány helyettes Beck István, detektívcsoportvezetőt küldte le Aradra, aki szombat reggel érkezett meg és jelentkezett Greén főkapitánynál; a főkapitány megmutatta neki a már Aradon felvett jegyzőkönyveket, amelyeket átolvasva elment a Karolina-utca 4. számú házba és ott kihallgatta özvegy Nagy Rozáliát, továbbá felkereste műhelyeikben Tömörközyt és Pusztait s több olyan egyént, akikkel Salzer Aradon érintkezett. Beck detektív szombaton este utazott vissza

Budapestre, hogy főnöke.ek az Aradon tapasztal-
takról jelentést tegyen.

(Mit mond a budapesti rendőrség.)

A budapesti rendőri sajtóiroda a következő
jelentést adta ki:

A Ritter lovasrendőr sérelmére elkövetett
szándékos emberölés büntette ügyében folytatott
vizsgálat során a rendőrségnek tudomására jutott,
hogy Salzer Alajos martonvásári születésű hu-
szonkilenc éves nős bádogos és szerelő a közel-
multban Aradon borközi állapotban azzal dicse-
kedett, hogy az utcai zavargások napján külön-
böző hőstetteket vitt véghez és ő lötte volna le
a lovasrendőrt. A rendőrség beigazolta, hogy
Salzer Lajos a lovasrendőr lelővése idején Or-
gován József bádogosgyárában Telep-utca 25.
szám alatt dolgozott egész napon át.

Itélkeznek a bán merénylője felett.

Távirati tudósítás.

Zágráb, július 29.

Zágrábról táviratozzák: A bán merénylője Gy-
ukics boszniai diák bűnperében ma kezdődött a
tárgyalás. Gyukics a nem épélmejú ember benyo-
mását teszi. Magánkívül ordította, amint bevezet-
ték, hogy idézzék meg vádlottnak Cuvaj bánt is,
ki Horvátország legnagyobb gazembere és hogy
őt nem lehet elítélni, mert Horvátországban régen
nincs már se jog, se törvény. A védők a vádlott
elmeállapotának megvizsgálását kívánták, ezt a
bíróóság elutasította, de a tárgyalásra berendelt
egy pszichiátert, aki a vádlottat megfigyeli. Ma
csak a vádiratot olvasták föl; holnap kihallgatá-
sok lesznek.

A közönség érdeklődése nem tulságos nagy.
A törvényszék elnöksége bizonyos számú karzati
jegyet engedélyezett, de nem vették igénybe vala-
mennyt. A törvényszék épülete előtt néhány esen-
dőr és rendőr áll. Egyébként a város külső képe
rendes.

Röviddel nyolc óra után a vádlottakat a te-
rembe vezették. Elsőrek Jukics Luka fővádlottat,
aki kistermetű, gyöngénck látszó fiatalember. Iz-
gatottságot venni észre rajta, de ő és a többi
vádlott is mosolyogni igyekezik. A vádlottak pad-
jára leülve, hátranznek a közönség felé és min-
den irányban mosolyognak és fejükkal bólintnak.
A másodrendű vádlottak: Szivijics Gjuro, Ceza-
rec Ágost, Publics Dragatin, Neudhardt Franjó,
Horváth Román, Badelics Wladimir, Narancsics
Dusán, Dolenc Vatoszlav, Szarinics Joszip, Sztje-
pán Galogaza. A legöregebb tizenhat, a legifjabb
tizenegy éves. Jukics maga huszonöt éves.

Félkilencor megjelent a nagy tanács a te-
remben. Az elnöki tisztet Vendlér törvényszéki
elnök tölti be. A szenátus négy törvényszéki bíró.
A vádat Markovics dr. ügyész képviseli. A védők
között Prebek Vladimir dr., Popovics Dusán dr.,
Budiszaviljevics Szergian dr., Kraijusics dr. ügy-
védeket látni. A formális kérdések elhangzása
előtt Jukics, aki addig nyugodtan viselkedett, hir-
telen felugrott és hevesen támadta Cuvaj királyi
biztost. Az elnök nyugalomra intette, Jukics vád-
lott minden hozzáfűzött kérdésre makacsul meg-
tagadja a választ.

Az elnök kérdezi Jukicsot, hogyan van az,
hogy ő, aki eddig az egész vizsgálat folyamán
nyugodtan és higgadtan viselkedett, most a nyil-
vános főtárgyaláson ilyen izgatottságra ragad-
tatja magát.

A vádlott nem válaszol.

A szerda délelőttre behívott tanuk nevének
fölolvasása után Prebey dr. védő emelkedett szó-
lásra és javasolta Jukics fővádlott elmebeli álla-
potának megvizsgálását. Védőjének beszéde köz-
ben Jukics sötét arccal ült a vádlottak padján és

többször fölsóhajtott. A többi vádlott nyugodtan
viselkedett. Prebeg dr. védő kívánságára elsősor-
ban a budapesti 16. helyőrségi kórház orvosi bi-
zonyítványból kitűnik, hogy a vádlott ideges és
könnyen izgatható ember és a szellemi abnormitás
egyéb tünetei is észrevehetőek rajta, bár ez a
bizonylat határozott elmebetegségről nem szól. E
bizonyítvány alapján Jukicsot annak idején mint
katonai szolgálatra alkalmatlant a hadsereg köte-
léből ideiglenesen elbocsátották, mert gyors és
teljes javulást csak változott és nyugodt életmód-
tól lehetett várni. A védő továbbá idézi egy al-
tisztnek, Jukics szobatársának kijelentéseit. Ez az
altiszt Jukicsot zilált gondolkodásának és köny-
nyen izgatható, abnormis embernek mondja.

Popovics Dusán dr. hasonló javaslatot tett
Neidhardt vádlottat illetően. Popovics egy francia
elmeorvos levelét olvasta föl javaslatának támoga-
tására. A francia tanár Neidhardtot megfigyelte és
konstatálta, hogy pillanatnyi befolyásoknak nagyon
enged és ezáltal szabad akaratának megnyilvánu-
lása akadályozva van.

Popovics dr. beszéde közben Jukics ismét-
len felugrott és közbeszólásokat tett a szó-
nok felé.

Az elnök megállapította, hogy a közbekiál-
tások azt mutatják, hogy Jukics a két védőnek
fejtegetéseit pontosan kísérni tudta és azokat
összehasonlítani és megbírálani is tudja.

Popovics dr. javasolta végül, hogy Neidhardt
orvosi megfigyelés alá vétessék.

Markovics dr. ügyész Prebeg dr. és Popovics
dr. védők kívánságának elvetését javasolta.

Az elnök kérdezte Jukicsot, vajon megértette e
amit a védő javasolt.

Jukics nem adott választ és kedvetlen mozdu-
lattal hátat fordított a szenátusnak.

A szenátus ezután az előterjesztett védői in-
dítványok megvitatása végett visszavonult. Az el-
nök később kihirdette a tanács határozatát, amely
a védők javaslatait elveti, ellenben elhatározta,
hogy a tárgyalásba két pszikiáter és pedig Zi-
rovics dr. és Láng dr., a sztenjevici örültekháza
igazgatóit is bevonják. A két említett orvos meg-
jelent a teremben. Az elnök figyelmeztette őket
kötelességükre.

Amikor a vádirat felolvasásának a vége felé
közeledtek, Jukics ki akart menni a teremből, de
a rendőrök visszatartották és nem engedték. A
védő tiltakozott ez ellen, mire az elnök kiengedte
a vádlottat.

A vádirat felolvasását az elnök intézkedése
folytán e közben folytatták, ami ellen a védő
tiltakozott, és törvénytelennek mondta a felol-
vasást.

Az egész vádiratnak a felolvasása három és
egy negyed óra hosszat tartott. Utána a tárgya-
lás folytatását holnapra halasztották.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Az északi sark felfedezése. (Szenzációs
bemutató az Urániában.) Olyan képet mutatott be
hétfőn az Uránia, amilyent eddig még egyáltalán
nem produkáltak. A kép a jövő század regényét
mutatja be, az északi sark felfedezését. Csodás
fantázia dolgozta fel az ötletet, de még csodásabb
a kivitele. A néző alig ocsudik fel első bámulatá-
ból, újra olyan hihetetlen dolgokat lát, hogy
ámulva kérdezi: „Hát ezt hogy tudták a filmre
varázsolni?” A gyár, amely a filmet készítette,
rengeteg összeget, közel másfél millió koronát ál-
dozott rá, de sikerült is egy olyan képet előállí-
tani, amely egyhangú vélemény szerint remeke a
kinematográfának. Az Uránia igazgatóságának
csak igen nagy áldozatok árán sikerült a képet
három előadásra megszerezni, mindamelllett a
helyárakat nem emelték fel. A film, amely csodás
fantáziájával és kiállításának pazarságával Verne
fantáziáját is felölmúlja, ma került először yeti-

tésre az Urániában. A tudósok repülőgépen igye-
keznek elérni a sarkot, mintha teljesen elszakad-
nának a földtől, mintha rájuk nézve a nehézke-
dés törvénye nem is lenne érvényben, büszke sas
módjára szelik a levegőt, s felemelkednek egész a
csillagokig. Mindent legyőznek, minden akadály el-
törpül előttük s végre-végre izgalmas kalandok
hatalmas sora után elérik céljukat, a sarkot. A
film a bemutatón páratlan sikert aratott. Előrelát-
ható, hogy a megszabott időn túl is műsoron kell
tartani ezt a képet, melyhez foghatót az aradi
publikum még nem látott.

* **Ábránd és valóság.** (Dráma az életből.)
Az Apolló színház e heti két naponként váltakozó
műsorát holnap, kedden kezdi meg. Ez alkalom-
mal vetítésre kerül három ötletes bohózat mellett
az „Ábránd és valóság” című 3 felvonásos dráma,
amelynek tárgyát az életből merítette a darab
kiváló nevű írója. Raymanh nagybirtokosnak két
fia van: Johannes, aki az apja birtokán gazdálko-
dik és Edgar, aki távol idegenben él. A családhoz
tartozik még Raymund gyámleánya, a szépséges
Edith. Johannes megszereti a leányt s feleségül
akarja venni, azonban váratlanul hazajön Edgar
s Edith beleszeret. Edgar ismét elmegy a szülei
háztól s egy hamis levéllel elhitetik a leánnyal,
hogy cserbenhagyta őt. A leány bosszúból a még
mindig szerelmes Johannesnek nyújtja a kezét. A
házasságkötés előtt Edgar újból felbukkan s ek-
kor kiderül a hazugság. A két fiatal na-
gyon el van keseredve s elhatározzák, hogy ön-
gyilkosok lesznek. Fogja a digitalis dobozt, mel-
lyet orvosa szivbaja ellen gyógyszerül rendelt s
annak tartalmát egyszerre beveszi.

Kulisszatitkok.

*
(Szendrey és az aranyóra. — A mű-
kedvelő rendőr. — Diósy Nusi automo-
bilbalesete.)

A nyári szinkör környékén a színészek helyett
mától fogva a szunyogok garázdálkodnak. Tegnap be-
csukták a szinkört, tizenegy hónapra csukták be, ám-
bár olyan nagyot nem vétkezett, hogy tizenegy hónap-
bezárásra kellett volna ítélni.

Ma hajnalban keltek utra a színészet fécskéi, akik
akkor térnek vissza hozzánk, amikor az eresz alatti
fécskék már a kék egü Itália fölött kergetik egymást.
A társulat énekes tagjai már pénteken elbucsu-
ztak, mert tudvalevőleg szombaton Hódmezővásárhelyen a
Leányvásárt kellett bemutatni. Győző Alfréd, a vidám
Fric gróf szintén még pénteken eltávozott. Vasárnap-
hajnalban az Aradon levő Szendrey igazgatót expressz-
levéllel verte föl a levélhordó. Hódmezővásárhelyről
jött a levél, Szendrey álmosan forgatta, azután izga-
tottan bontotta föl: talán valami komoly baj van? Az
expressz Győző Alfrédötől jött. Ezt írta benne:

„Kedves Direktor ur, a nagy sietségben Aradon
felejtettem drága aranyórámat. Félek, hogy elvesz,
azért nem akarom másra bízni, csak Igazgató urra.
Nagyon kérem, kegyeskedjék hétfőn magával hozni.
Szívességét előre is hálásan köszöni tisztelő hiva-
Győző.”

Szendrey bosszusan akarta eldobni a levelet és
már majdnem szétépte a borítékot, amikor hangosan
föl kellett kacagnia. A levélborítékából ugyanis Győző
aranyórájának aradi zálogcédrulája hullott ki.

Tegnap este bucsuelőadás volt. A gólya kitünő
előadását nagy közönség nézte végig. Olyanok is vol-
tak a publikum soraiban, akik már legalább husz éve-
nem látták az aradi színházat — belülről. Ezek között
láttuk a szimpatikus Vajda István aradi ügyvédet is.
Rendkívüli alkalom hozta a szinkörbe az öreg urat. A
fia, Vajda Ferenc budapesti hivatalnok (a nők dédel-
getett kedvence, akit a házas emberek állandóan re-
volverrel keresnek) boldogan ment haza tegnap:

— Apám — mondta — ma este tessék eljönni
a színházba. Az első sorban tessék jegyet váltani. Én
ma játszani fogok.

— A színházba? Talán a kávéházat akartad mon-

dani. Ott elhiszem, hogy játszani fogsz, — mondta a papa.

— Nem. A színházban, a golyóban fogok fellépni a harmadik felvonásban. Megigérte Szendrey igazgató, hogy az ő szerepét, a rendőrt én fogom eljátszani.

Miután az apa meggyőződött róla, hogy Szendrey csakugyan megígérte fia fölléptetését, tényleg lement a szinkörbe. A legelső sorban ült le. Sőt a rokonait is elvitte. Hogyne, hiszen a Feri gyerek kellemes estét szerez a családnak. A harmadik felvonásig a színpad mögött szépen kimaszkirozták Vajda Ferencet. Olyan nagy vörös orrot ragasztottak neki, hogy Ferdinánd bolgár király is szívesen fordulna el. A néhány szavas szerepét is betanulta és rendőr uniformisban várta a harmadik felvonásbeli jelenését a színpad jobb oldalán. Beregi Sándor dr. a darab rendezője a színpad másik oldalán összebeszélte Szendreyvel. Ennek az összesugásnak pedig mulatságos eredménye lett. Amíg ugyanis a jobb oldalon türelmetlenül drukolt a fiatal Vajda, addig a baloldaltól a jelenés pillanatában kilépett a színpadra Szendrey Mihály a rendőr maszkjában. És eljátszotta azt, amit Vajda Ferencnek kellett volna eljátszani. A kimaszkirozott műkedvelő pedig az előadás végéig ott várta a jelenését. Csak akkor ocsudott föl, amikor a szinkör ajtait csukdosták és egy valóságos aradi rendőr diszkrétan figyelmeztette:

— Szép fiatal ur, vége a komédiának.

Diósy Nusi is pénteken hagyta el Aradot. De ő nem vonaton ment. Az nagyon lassan halad és ő két óra alatt akarta megtenni az utat Aradtól Hódmezővásárhelyig. Montág Manó földbirtokos, aki a mecénások oklevelét már megszerezte, előzékenyen felajánlotta a primadonnának automobilját és fess fiatal sofförjét. Diósy mindkettőt elfogadta és nagy csomagjaival pénteken reggel utnak indult Vásárhely felé. Hogy a későbbiek megérthessük, tudni kell a következőket: Montág Manó fiatal sofförje a legvakmerőbb fiúk közé tartozik. Egyenesen sportot űz abból, hogy az automobil utasait állandóan halálos rettegésben tartsa. Ha árok mellett kell elmenni, akkor ő úgy vezeti a gépet, hogy az utasban az a hit ébredjen föl: na, most okvetlen az árokba fordulunk! Ha kocsinak kell kitérnie, mindig olyan közel viszi az autót, hogy a bennülők szentül azt hiszik: elkerülhetlen a végzetes összeközés.

Nem csoda tehát, ha Arad és Hódmezővásárhely között ezzel az automobilal izgalmas baleset történt. A gép ugyanis úgy összetört, hogy hosszú ideig tart a kijavítása. A luxuskocsi egy fának rohant, fölborult és az országuton járókelők borzalommal, sikoltozva szemlélék a szerencsétlenséget.

Diósy Nusit a legsúlyosabb, a legborzalmasabb katasztrófa — érthette volna. Ez a baleset ugyanis akkor történt, amikor a vakmerő sofför Hódmezővásárhelyről Aradra — üresen vezette a gépet.

Bolygó.

TANÜGY.

(—) Pályázati hirdetés. Összetartás szabaddóműves pánoly Budapesten feállított Diák-ebédasztalnál (VI. Andrassy ut 25.) két főiskolai hallgató részére ingyenes helyet biztosított és arra pályázatot hirdet. Pályázhatnak, augusztus 15-ig bezárólag, felekezeti különbség nélkül mindazok az arra érdemes főiskolai hallgatók, kik megfelelő bizonyítványt tudnak felmutatni. Kérvényhez csatolandó az illető diák bizonyítványának másolata és szülei anyagi és erkölcsi helyzetének rövid ismertetése. szzetartás szabaddóműves pánoly vezetősége.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható melékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

Alaptalan vádak az aradi gyermekmenhely ellen.

— Rossz leányok pletykája. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29.

Néhány nap óta egyesek olyan híreket terjesztenek a városban, mintha a gyermekmenhelyen az ápolónők rosszul bánnának a gyermekekkel, a serdültebbeket nehéz munkára kényszerítik, kiméletlenül bannak velük, piszkosan tartják őket, sőt azzal vádolták a gyermekkórház orvosát, hogy a dajkákat veri, ezáltal azoknak elapad a tejük s ezt természetesen a gyermekek sínylik meg. A súlyos vádak szerkesztőségünkkel levelileg közölték s így kötelességünknek tartottuk, hogy az ügy iránt érdeklődjünk s meggyőződést szerezzünk a vádakról. Munkatársunk ma délután megtekintette a gyermektelepet, beszélgetést folytatott a dajkákkal, ápolónőkkel, a menhely serdültebb lakóival s a gyermekmenhely orvosával. A menhelyet csak a telep orvosának beleegyezésével lehet megtekinteni s így addig, míg az orvost a látogatásról értesítettek, munkatársunknak alkalma volt ellenőrzés nélkül beszélni a dajkákkal és ápolónőkkel.

— Szó sincs róla, — mondotta az egyik dajka — hogy bennünket ütnének! Már rég nem volt olyan jó dolgom, mint itt! A gyerekek mellett lehetek, tisztességes fizetésem van s kitűnő ellátásom! A munka pedig egyáltalán nem terhes!

Az ápolónők elfoglaltsága valamivel nagyobb, amennyiben nekik éjszakánként kétszer meg kell vizsgálniuk a gyerekeket, de panaszra nekik sincs okuk.

A gyerekek egy része ott fekszik tiszta ponyván a kertben. A dajkák mellettük ülnek s játszadoznak velük. A gyerekek — körülbelül tizenketten hevertek kint — mind egészségesek, piros-pozsgás arcuk, láthatólag kitűnően érzik magukat a szabad levegőn. Csak egy van közöttük vézna, csenevész. Sorvadásban szenved, de mióta behozták a menhelyre, 150 grammot nyert súlyban.

Német János dr., a gyermekmenhely orvososa előzékenyen keresztülvette munkatársunkat az összes helyiségeken. Az első emeleti helyiségben husz ki-gyermek van elhelyezve. A szobák mind tiszta fehérek, tiszta fehérre festett vaságyacskában fekszenek a gyerekek. A szoba közepén mindenütt egy-egy mérleg, az ágyacskáknál fejlap, amelyikre fel van írva a gyermek neve, kora, súlya, minden reggel megméri a gyerekeket, hogy a gyarapodást nyilvántartsák. Feljegyzik azt is, hogy a gyerek hányszor és mennyit szoptott, mennyi mesterséges táplálékot, malátát, Nestlé-lisztet kapott. Az ágyneműek mind tiszták.

A betegek külön pavillonjában jelenleg 13 gyermek van elhelyezve. A legtöbbnek gyomorhurutja van, de előfordul súlyosabb, nagyobbbrészt öröklött baj is. Az orvosok odaadó kezelésének például sikerült egy agyvelő-gyulladásos csecsemőt az élet számára megmenteni. Egyik gyerek hágerinc-tuberkolozissal fekszik, a másiknak öröklött luesse van. Száján, orrán, kezén és lábfejen kiütések: a többi betegektől szigorúan el van különítve. Kint a parkban egy nagyobbacska 10—12 éves leány fekszik gondosan betakarva: vesebaja van, de már nem akart tovább a szobában maradni. Valami meséskönyvet olvas.

Az intézet minden helyiségét a nagy, szinte kínos rend és tisztaság jellemzi. Megállapítható, hogy a gyermekek legtöbbje a szülői háznál egyáltalán nem részesülhetett volna ilyen gondos, tiszta kezelésben, ápolásban.

A kert egy elkülönített helyén, vagy 5-6 nagyobb fiu játszadozik. Ezeket büntetésből küld-

ték ide a javítóintézet helyett. Egy nagyobb kamasz, akit lopás miatt internált a menhelyre a budapesti törvényszék, a napokban megszökött, vissza akart menni Pestre, de Szajornál önként jelentkezett, hogy vigyék vissza.

— Miért szöktél meg? — kérdeztük tőle.

A vállát vonogatja, de nem felel.

— Nem adtak enni?

— De igen!

— Ütöttek?

— Nem!

— Hát hogy éltek itt?

— Reggel hatkor felkelünk, megmosakodunk, felöltözünk. Akkor jön a doktor ur vizitre. Nyolc órákor reggelit kapunk.

— Mit?

— Egy pohár tejet és két zsemlét. Akkor aztán lemegyünk a kertbe. Ott gyomlálunk, locsolunk, játszunk. Tíz órákor uzsonnát kapunk, azután megint játszhatunk delig.

— Mi volt ma az ebéd?

— Husleves, tökfőzelék és hus.

— Hát ha ilyen jó dolgod van, miért szöktél meg?

— Hát csak!

Német dr. elmondja, hogy az ilyen büntetésből a menhelyre küldött gyerekeket egy ideig megfigyelik s ha nem mutatkoznak rajta abnormisság jelü, akkor olyan mesterségre adják, milyenre hajlama van. Néha egy-egy nagyobb 15—16 éves suhanc kerül azonban be, s ez aztán ugyszólván megmételtyezi a többieket, szökésre csabitja őket.

Este hét óra. Harangszó jelzi, hogy vacsorára kell összegyűlni. Bemennek mind az ebéd-lőterembe. Tiszta edényekbe tálalják fel nekik a vacsorát: hust főzelekkel. Jóízűen látnak az evéshez azok, kiket bíróság internált ide. Vajon hány inas-gyerek van, aki most, fáradságos munkával eltöltött nap után nem kap ilyen vacsorát.

Egyébként az is kiderült, hogy nemrég a menhelyről megszökött Oneska Anna fiatal aradi leány terjeszti a városban a kellemetlen híreket. Az alig tíz éves leányt a rendőrség internálta a menhelyre, bűnös cselekedetek miatt. A leány néhány társával együtt már kétszer szökött meg. Az ajtó alsó tábláját kifeszítették és a résen át menekültek. Ekkor a rendőrök visszavitték őket; másnap az emeletről öt lepedő összekötözésével leereszkedtek és elszöktek. A rendőrség még nem fogta el őket. Bizonyosan nem-sokára bekerülnek ismét a fogházba. A nyughatatlan vért a legjobb bánásmóddal se lehet hamarosan kigyógyítani.

Összbüntetés

a sikasztó ügyvédnek.

— Tabak István dr. bűnhődése. —

Távirati tudósítás.

Gyula, július 29.

Tabak István dr. gyomai ügyvéd bűnügyét nem egyszer ismertettük már olvasóink előtt. Köztudomásu, hogy Tabak mit követett el, hogy ügyfeleit érzékenyen megkárosította. Legérzékenyebben megkárosította a gyomai takarékpénztárt és az árvakasszát. Jó ismerősei, barátai akartak rajta segíteni, kiegyenlíteni akarták a hiányzó összeget, de ő a veszni indult ember könnyelmű göggyével viselkedett velük szemben, úgy, hogy azok kénytelenek voltak kezüket levenni róla. Tabak egészen az utolsó percig remélte, hogy segíteni tud magán, valahonnan jön be annyi pénz. De bizony hiába reménykedett. Mikor aztán már nemcsak Gyomán, de Csabán, Mezőberényben és Gyulán is nyílt titokká vált, hogy Tabak dr. sikasztott, a megkárosított hitelezők nem vártak tovább, hanem feljelentést tettek ellene a gyulai kir. ügyészségnél. A feljelentés után Tabak ön-

ként jelentkezett a királyi ügyészségnél, ahol le tartóztatták.

A két főtárgyalás alkalmával Tabak azzal védekezett, hogy az, amit ő elkövetett, nem sikkasztás, nem büntetendő cselekmény, mert azt megteszi minden fiskális. A kliensek pénzét addig, míg az illető nem kéri, az ügyvédek fel szokták használni. Ő is így tett, de az volt a baj, hogy nem tudott pénzre szert tenni akkor, amikor követelték tőle a kliensei.

A bíróság egyik főtárgyaláson se vette figyelembe Tabak védekezését, hanem elítélte először másfél évi, azután hat hónapi börtönre. Tabak egyik ítéletben sem nyugodott meg. Az egyik felebbezés sikerrel is járt, mert a nagyvárad kir. tábla a büntetést egy évi börtönre szállította le. A tábla ítéletét a Kuria is helybenhagyta, ahova Tabak, aki folytonosan ártatlanságát hangoztatta, semmiségi panasszal élt. A másik ítéletet is felebbezte, panaszolta Tabak, de egyiknek sem volt semmi eredménye.

Most, hogy a Kuria döntése a második ítélete is leérkezett, a gyulai törvényszék újból összeült, hogy az összbüntetést megállapítsa. Az összbüntetés egy évi és két hónapi börtön, amely 1912 február 20 tól kezdődőleg számít. Tabak dr. tehát még 1913 áprilisáig lesz az ügyészség fogházának lakója. E végzésben megnyugodott ő is.

Száz kiránduló belezuhant a tengerbe.

— Borzalmas szerencsétlenség. —

Saját tudósítónktól.

Binz, július 29.

A mikor tegnap a *Kronprinz Wilhelm* ki akart kötni, a kikötőhid az embertömeg alatt leszakadt. Száznál többen beleestek a tengerbe. A zavar leirhatatlan volt. Az elől levők már a tengerből segítségért kiáltottak és a szárazföld felől még mindig tódultak az emberek a hidnak megmaradt részére.

A legválságosabb pillanatban a *Preussen* hadihajó matrózai csónakokkal siettek a szerencsétlenül járt emberek segítségére. Megfeszített erőlködésükkel sikerült igen sok embert kihuzni a vízből. Egyetlen matróz hét embert mentett meg. A vízből kihalászott emberek közül sokan eszméletlenek voltak s ezeket a kórházba vitték, ahol élesztő kísérletet tettek velük, aminek azonban csak hat embernél volt sikere.

Azt hiszik, hogy a katasztrófának sok áldozata van, de a nagy sötétségben nem lehetett a mentést folytatni. Binzben és környékén rendkívül nagy az izgatottság. A szerencsétlenül jártak neveit még nem tudták megállapítani, de azt hiszik, hogy majdnem valamennyien Greitszvaldból valók voltak.

A környékbeli tengeri fürdőkön a legborzalmasabb hírek vannak elterjedve a szerencsétlenség nagyságáról, némelyek szerint tizennyelen, mások szerint ötvenen veszítették el életüket.

Binz, július 29. Buvárok még mindig azon fáradoznak, hogy a tenger mélyéből embereket halásszanak ki. Eddig huszonegy holttestet szállítottak partra, de attól félnek, hogy a halottak száma jóval nagyobb. A katasztrófa okát még nem tudták megállapítani, csak az bizonyos, hogy a hid egyik pillérje kettétört és erre az egész hid a rajta álló emberekkel együtt leszakadt. Az első emberek, a kik a vízbe estek, azonnal meghaltak; úgy látszik, hogy szélütés érte őket. A mentés azonnal megkezdődött és sikerült is több feldoklót kihalászni.

A szerencsétlenség általában nagyobb volt, mint eddig hitték. A legtöbb halott üdülő vendég. A leszakadt kikötőhid a Prinz Heinrich-hidnak legkeletibb végén van, száz méter hosszú és harmadfél méter széles. A katasztrófa pillan

atában ezer ember volt rajta s azon a helyen, a hol leszakadt, kétszázan tolongtak s ezeknek fele a tengerbe esett.

Greitszvald, július 29. A Kronprinz Wilhelm hadihajóról közvetlenül a szerencsétlenség után négyszáz parafa övet dobtak a tengerbe. A vízben szörnyű jelenetek folytak le; sokan, akik nem tudtak uszni, másokba kapaszkodtak. Mások anynyira elgyengültek, hogy nem tudták a feléjük nyújtott rudakat megfogni.

HIREK.

Az éjszakai fonográf.

— Panasz a rendőrségen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29.

Hogy az ember üldözési mániába essen, szóval: ha üldözési mániába szeretne esni, akkor olyan lakást keressen, amelynek szomszédságában éjszakánként fonográf ejti buskomorságba az embereket. A fonográf tudvalevőleg a legveszedelmesebb háziállat. Amíg például a svábbogarat, vagy a szapora macskát ártalmatlanná lehet tenni, addig a fonográf ellen nincs orvosság. Az harminchat óráig tud rikácsolni egyfolytában anélkül, hogy berekedne és „engem rendőrr visz be, a söttét börtönbe” című klasszikus operaáriát egy hétig is fujja szakadatlanul, — a hangszálai meg se érzik. A fonográf ellen emelt panaszt ma az aradi rendőrségnél egyik kisebb pénzintézet fiatal igazgatója, aki fájdalmasan sirta el keservét Szathmáry Béla kihágási bírónak:

— Kérem, én dolgozó ember vagyok, nekem szükségem van az éjjeli pihenőre. És a pihenésben az éjjel megátoltak. Pardon, hogy folyton ásitok ön előtt, de az éjszaka nem hunyam le a szememet. Az udvaromban az egyik lakónál nagy dárídó volt. A pezsgős üvegek durrogását tuharogta a fonográf. Ha még valami keresztelő, vagy lakodalom lett volna, hát megbocsátható. De kérem, semmi ünnepélyes alkalom nem volt. És ők mégis mulattak és nem engedtek engem aludni. Engem, a háziurat!

A szegény, megtört külsejű, álmos szemű férfi végül ama szerény kérelmét terjesztette elő, hogy a mulatókat másfélévi börtönre és husz évi hivatalvesztésre ítéljék.

Sajnos, ezt a csekélységet még nem teheti meg az aradi rendőrség. Ugyanis nálunk még nem tiltották el az udvarokban és a lakásokban az éjszakai zajongást. Pécs városa már gondoskodott a polgárságnak otthon való nyugalma-ról is. A rendőrség szabályrendeletet készített a nyitott ablakoknál való fonografálás, a késő éjszakai zongorázás s a házi mulatságok énekesei ellen. A pécsi városi tanács most kezdi tárgyalni ezt az új üdvös szabályrendeletet, amely azt akarja elérni, hogy aki duhajkodni szeret, az menjen a kávéházba és ne rontsa az éjszakáját nyugodni szerető szomszédjainak, ha azoknak a mulatsághoz se kedvük, se pénzük nincs.

— A király és környezete. *Ischből* jelentik: Ferenc Szalvátor főherceg ma délután családjával együtt külön vonaton ideérkezett. A pályaudvaron a király fogadta a főhercegekkel együtt.

— A temesvári új hadtestparancsnok. A Bécsben megjelenő *Sonnund Montagszeitung* mai száma azt a hírt közli, hogy a király már aláírta az új temesvári hadtestparancsnok kinevezését és Zweienstamm *Meixner* Ottó altábornagyot nevezte ki a hetedik hadtest parancsnokává. *Meixner* altábornagy jelenleg a brünni negyedik gyalogosztály parancsnoka és előzőleg osztályfőnök volt az osztrák honvédelmi minisztériumban. Kinevezéséről eddig még nem érkezett hivatalos értesítés Temesvárra.

— Tisza István gróf Drezdában. Tisza István gróf házelnök és neje még a múlt héten Drezdába érkeztek. A házelnök a Lahmann-féle szanatóriumban orvoslást keres régi lábajára.

— A trónörökös és Härtl Lujza. Bécsből jelentik: Ferenc Ferdinánd trónörökös az egész affér lefolyásáról részletes és kimerítő jelentést adott magának. Ennek nyomán a trónörökös annak a nézetnek adott kifejezést, hogy *Härtl alezrede sleányát tettéért büntetni nem tartja igazságosnak* és úgy szeretné elintézni a dolgot, hogy Härtl alezredes az őszi nyugdíjazás alkalmával ezredes illetményeivel vonulna nyugdíjba. *Boroevics* altábornagy, hadtestparancsnok csendesebb időben szintén nyugalmába fog vonulni.

— Elhunyt képviselő. *Nagyváradról* jelentik: *Márkus* László dr. nagyvárad ügyvéd, a margittai kerület országgyűlési képviselője ma délután 48 éves korában meghalt. A képviselőt egy év előtt megoperálták s akkor állapota kissé javult. A betegség azonban később ismét kiújult s azóta állandóan betegeskedett. A képviselőházban már egy év óta nem jelent meg. Most két hónap óta feküdt betegen. Az elhunytat 1910-ben választották meg Margittán Szatmári Mórral szemben.

— Merényletterv egy asszony fantáziájában. *Budapestről* jelentik: Ma délelőtt egy asszony jelent meg a rendőrségen és előadta, hogy tegnap Geszt felé utazott. A kupében két munkáskülsejű jobban öltözött férfi ült és fennhangon diskurált. Amikor az asszony látta, hogy titkolózva suttognak, jobban fülelni kezdett, a mire az egyik férfi megszólította magyarul. Az asszony nem felelt rá, amire németül szólította meg az illető és megkérdezte, tud-e magyarul, amire ő nemmel felelt. Erre a két férfi fennhangon folytatta a tárgyalásokat, amelyből kivette az asszony, hogy az idegenek merényletterv terveznek *Tisza István gróf ellen*. Állítólag revolverrel is fel voltak fegyverkezve s az volt a szándékuk, hogy Tisza István gróft meglesik, amikor kilovagol és agyonlövik. Tisza István jelenleg nem tartózkodik Geszten, mégis az ottani csendőrség a fővárosi rendőrség értesítésére nyomozni kezdett az ügyben.

— 2600 munkás kenyér nélkül. *Budapestről* jelentik: A Ganz-gyár kétszáz munkása 11 nap óta sztrájkol. Minthogy a gyár igazgatósága a sztrájkolók kérelmét nem volt hajlandó teljesíteni, az összes munkások azonosították magukat a sztrájkolókkal, mire a Ganz-gyár 2600 munkást kizárt.

— Válik egy milliomos. Bácskának helyi érdekű és mégis országosan érdekes szenzációja van. Egy bácskai nábob, közismert nevű, dúsgazdag földbirtokos, volt országgyűlési képviselő, többszörös milliomos, akinek a neve a Bácskában a gazdag és független nagy urnak a fogalmát jelentti, *válik a feleségétől*. A válás híre nagy föltűnést kelt egész Magyarországon, mert nemcsak az elváló milliomos, de a felesége is igen előkelő és népszerű familiából való a Bácskában.

— Valótlan hír Libits Adolfról. Az *Egyetértés* vasárnapi számában cikket közöl, amelyben azt írja, hogy *Libits* Adolf udvari tanácsos, József főherceg uradalmának jószágkormányzója megválik állásától, mert ő fensége nincs megelégedve a működésével. Ez az állítólagos elégedetlenség onnan keletkezett, hogy a Margit szigetet ő fenségével rendkívül olcsón adatta el a fővárosnak. Ez ügyre vonatkozóan kérdést intéztünk *Kokas* Józsefhez, ő fensége kisjenői uradalmának felügyelőjéhez, aki a következőket mondta:

— Szó se igaz abból a cikkből. *Libits* őmél-fősága a legteljesebb mértékben bírja a fenséges ur bizalmát. Nem értem, honnan keletkezhetett ez a valótlan hír. Talán az eladás körül valaki, vagy valakik *sápot remélték* s miután nem kaptak, ilyen alaptalan cikket helyeztek el a jószágkormányzó ur ellen.

— **Zita és Károly Ferenc József kalandja.** A jelenleg Galiciában allomásozó *Károly Ferenc József* másodtrónörökös Zita hercegnővel automobil-kiránduláson volt. Az autó megsérült, s a míg a sofőr dolgozott rajta, a hercegi pár sétálni ment az erdőbe. A hercegnő nagyon megszemjázott és e miatt bementek egy parasztházba, a hol kaptak is két pohár tejet. A mikor megitták, a herceg ötvenkoronás bankót kínált érte a gazdasszonynak, a ki azonban a pénzt nem fogadta el.

— Ilyen csekélységért, mondotta, nem jár fizetés.

A mikor a herceg tovább unszulta, hogy fogadja el a pénzt, a parasztlány így szólt:

— A tiszt ur, ugy-e, Kolomeából való?

— Igen, válaszolt a herceg.

— Akkor adja ezt a pénzt, folytatta az asszony — inkább a fiának, a ki ott szakaszvezető és nem látogathat haza, mert nincs pénze, meg szabadságot se kap.

A herceg fölírta a parasztlány fiának nevét és ezredét. Másnap azután a szakaszvezető nagy meglepetéssel értesült a rapporton, hogy egy heti szabadságot eszközölt ki részére Ferenc Károly herceg, sőt még egy ötvenkoronás bankót is ajándékozott neki.

— **Névmagyarosítás.** *Wiener Gyula* dr. ismert aradi fogorvos és családja belügyminiszeri engedéllyel *Barra* névre magyarosította magát.

— **Halálozások.** *Mayer Samu* volt bornyagykereskedő, aradi törvényhatósági bizottsági tag életének 86 évében tegnap délután elhunyt. Az elhunytban *Mayer Miksa* törvényhatósági bizottsági tag atyját gyászolja. Temetése 29-én délután 3 órakor volt. Az elhunytat utolsó útjára a nagyszámu rokonságon kívül a város társadalmi életének számos előkelő tagja kísérte el. — *Muravölgyi Huszár Adolf* nyug. miniszeri tanácsos, a Lipót rend lovagja, a III. osztályu vaskoronarend és a Ferenc József rend lovagja, magy. kir. címernök július 25-én életének 75-ik évében Budapesten elhunyt. Az elhunytat káterjédt, előkelő rokonság gyászolja. — *Pacor Vilmosné*, altábornagynét, aki 71 éves korában hunyt el, ma temették el Aradvárból nagy részvét mellett. Mint értesülünk, az agg urnó tragikus körülmények között hunyt el. Látogatába jött leányához, Hegedüs Ede alezredes feleségéhez és itt érte utól a halál.

— **Párbajozó polgármester.** *Munkácsról* jelentik: *Bay Gábor* polgármester és *Méray Ádám* dr. tiszt ügyész ma délelőtt összeszólkkozás miatt kardpárbajt vívtak, amelyben mindketten megsérültek.

— **Ujabb merénylet egy puskaportorony ellen.** Az eperjesi katonai puskaportorony mellett őrtálló katonára a közeli vasuti töltés mellett lévő árokból valaki realőtt. A golyó nem talált, de közvetlenül az őr feje fölött repült el. A lövésre összefutott az őrség, átkutatta a környéket, de senkit sem talált. A nyomozást megindították. Azt hiszik, hogy a merénylet összefügg a puskaportorony ellen az utóbbi időben elkövetett merényletekkel.

— **Nagy erdővásárlás.** *Lugosról* jelentik: A *Deutsch, Mailender* és *Scher* facseti ügyvédek tulajdonát képező, Háromszék megyében az országhatár mellett elterülő mintegy 30.000 hold kiterjedésű erdőbirtokot örök áron eladták 600.000 koronáért *Czárán Artaxes* bukaresti bojárnak. A szerződést szombaton, e hó 27-én írták alá. A birtokot állítólag magyar vállalkozóknak és a magyar kormányknak is megvételre följánlották. A birtok mintegy 45 kilométernyire van az ország határáról és hosszú vonalban húzódik azon végig.

— **Kovácsok sztrájkja.** Ma reggel negyven kovács, bogár és kocsikészítő segéd beszüntette a munkát, mert a mesterek nem egyeztek bele a tíz órás munkaidőbe.

— **Halottszállítás rendőri segédlettel.** *Nagyváradról* jelentik: *Berkovits René* dr. kerületi tiszt orvos elhunyt bátyját az ortodox temetőből át akarta szállíttatni a neológ temetőbe, a hitközség azonban tiltakozott ez ellen és értesítették, hogy meg fogják akadályozni tervének kivitelében. *Berkovits* erre a rendőrséghez fordult és *rendőri fedezet mellett kiásatta* és átszállíttatta a neológ temetőbe bátyja holttestét.

— **Pofozkodó hivatalnok kisasszony.** *Nagyváradról* jelentik: *Novák Mária* 18 éves urileánynak, aki a vármegyeházán gépirónő, ma délelőtt az egyik hivatalnok megcsipte az állát. Erre az inzultusra a leány sirva fakadt s elmondotta egyik társnőjének az esetet, akinek tanácsára panaszt tett a főjegyzőnél. A főjegyző azt mondta, hogy a legjobb lesz, ha a leány maga intézi el az ügyet, amire a leány felkereste megsértőjét és kétszer hatalmasan arcul ütötte.

— **Vlajku sikertelen repülése.** *Hátszegről* jelentik: *Vlajku Aurél* aviatikus mintegy 4000 főnyi közönség előtt Hátszegen fölszállt, azonban kénytelen volt állítólag erős légáramlat következtében tíz perc múlva a városon kívüli réten le szállani.

— **Birtokvásárlás.** *Nagykanizsáról* jelentik: *Hohenlohe Keresztély* herceg megvette *Szegedi Sándor* báró 4000 holdas inkei birtokát 1.700.000 koronáért. A herceg legközelebb az esztergomi káptalan 4000 holdnyi birtokát veszi meg.

— **Öngyilkos elmebajos jogszigorló.** *Gyuláról* jelentik: *Holczér Ferenc* aradi születésű jogszigorló 15 évvel ezelőtt került a gyulai tébolydába. Az utóbbi időben csöndesen viselkedett és szabadon hagyták. Örízetlen pillanatban *Holczér* a nadrágszíjára felakasztotta magát és meghalt.

— **Elzárták a várallét.** A térparancsnokság a múlt héten elzárta a kocsiforgalom elől a vár körül vezető sétányt, amely kedvenc kocsikörzője volt főleg ünnepnapoként az aradi publikumnak. Hogy a rendelkezésnek mik az okai, nem tudják.

— **Elfogott hirhedt rablógyilkos.** *Brassóból* jelentik: A hirhedt *Hudák-féle* rablóbanda egyik legveszedelmesebb tagját, *Murareszku Jánost*, aki három rablógyilkosságot követett el, ma délelőtt a Déva melletti havasokon elfogták.

— **Zseniális tolvaj.** *Belán Tódor* bokszegei földműves úgy találta a utóbbi időben, hogy nagyon egyhangú, de nem is eléggé jövedelmező az ő foglalkozása. Átment Marót községbe. Bement egy teljesen idegen, de jó külsejű házhoz vizet inni. Szétnézett s nem látott senkit. Pillanat alatt betaszítja a ház ajtaját, ellop egy régi pénzekből álló ezüst nyakéket. Meg se állt vele *Borosjenő*ig. Itt zálogba csapta, s a kapott pénzt elitta. Aztán indul haza *Bokszege*re. De első sikere nem hagyja megnyugodni. *Betér Sárközi János* udvarára — vizet inni. Szétnéz. Látja, hogy nincs honn senki; a lakás ablaka pedig nyitva áll. Az ablakon bemászik, magához veszi *Sárközi* Amerikában szerzett ékszereit és 98 korona pénzt, aztán visszamén a kocsmába, onnét ki se mozdul, míg a pénzt és értéktárgyakat el nem issza, kártyázza. Most mit tehetett egyebet, indult haza *Bokszege*re. Épen a *Sárközi* házában ismét hatalmába ejti eddigi nagy sikere, így nem bírt ellenállni és betért a *Sárközi* szomszédjához — vizet inni. Következnek az előbbi jelenetek. Nincs honn senki. *Betéri* az ajtót. Kirabolja a lakást, de a szerzett pénzzel nem jön se *Jenő*be, se *Bokszege*re, hanem beutazik *Aradra*. Ott végig mulatja a kocsmákat, aztán a legjobb hangulatban felül a motorra és sikereinek központján, *Borosjenő*n kiszáll, egyenest a csendőrség ölelő karjai közé.

— **Gyászemlékünnepe.** *Istenben* megdicsőült *Rosenberg Sándor* dr., hitközségünk felejthetetlen lelkipásztorja kegyeletes emlékének tiszteletére f. hó 30-án, kedden d. u. 5 és fél órakor a zsinagógában gyászemlékünnepelel tartatik. Az elnökség.

— **Brillians, gyémánt, arany, ezüst ékszerek,** ezüstneműek, órák előnyösen beszerezhetők *Igaz Sándor* elsőrangú ékszerésznél *Arad, Andrassy-tér* *Minorita-palota*. Telefon 321.

— **Rendőri hírek.** Vasárnap délután *Gardián János* téglavető munkás, akit gyenge elméjének ismernek, revolverrel babrált és a fegyver véletlenül elsült a kezében. A golyó *Fekete János* munkás feleségét érte, de rajta sebet nem ejtett. Este *Gardiánt* a társai megverték emiatt és a fejét bezúzták. — Ma délelőtt azt telefonálta a várőrség a rendőrségre, hogy a vársétányban egy elzúllott ember három ujaradi asszonyt késsel megtámadott. A megindított nyomozás megállapította, hogy csak *mende-mondáról* volt szó, amely úgy keletkezett, hogy egy asszony a vár körül lovagló egyik tisztnek azt mondotta, az utonjövöt egy nőtől arról értesült, hogy megtámadta őt valaki. A vár körül haverészők közül többeket előállítottak, de ezek igazolták alibiüket s az állítólagosan bántalmazott nő kijelentette, hogy senki ellen nincs panasza.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 28—29-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született:* *Móricz Vezul* kőművesnek *Sándor* nevű fia. *Niga Miklós* kőművesnek *Juliana* nevű leánya. *Stahl Mátyás* fűtőnek *István* nevű fia. *Sebő Pál* tékezőnek *Antal* nevű fia. *Meghalt:* *Lindenbaum Ilona* 9 hónapos leány. *Veres Magdolna* 7 napos leány. *Özv. Burlász Andrásné* 75 éves magánzóné. *Hevczi József* 14 éves napszámos. *Özv. Oberschil Jánosné* 84 éves magánzóné. *Házasságot kötött:* *Berta Károly* Lajos vaskereskedő *Bruckman Ilonával*. *Oprian Antal* szobafestő *Gulyás Erzsébettel*. *Szabó István* boltiszolga *Szabó Rozáliával*. *Kékedi József* asztalos *Nagy Máriaival*. *Erdélyi József* mív. írnok *Bartók Katalinnal*.

— **Orvosi körökből.** *D. Graur Viktor* dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től *Deák Ferenc-utca* 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a *Vasszállóval* szemben helyezte át. Bejárat a *Weitzer J.-utcából* is.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

— **Dobozgyártó és könyvkötészeti műhely áthelyezés.** Igen tisztelt megrendelőimét és a n. é. közönséget értesítem, hogy modernül berendezett dobozkészítő és könyvkötészeti műhelymet *Deák Ferenc-utca* 38. szám alá helyeztem át. Tisztelettel *Sárosi István*.

— **Szoba-, cimpfestő, mázoló.** *Weichinger Adolf* *Arad, Hunyadi-utca* 1., II-ik udvar. 3506

TARKASÁGOK.

(Ha sokan utaznak a kupében.) Egy aradi ur, aki nemrég tért vissza fürdőhelyről, mesélte ezt a kis történetet:

— Éjszaka jöttem Bécsből Budapestre. A vonat zsufolva volt. Mi hatan ültünk egy kupében, köztük egy katonatiszt, aki barátjával élénk diskurzusba merült. Elmondotta, hogy Indiában volt, beszélt a kalandjairól s felemlítette, hogy egy kobrát visz magával, amelyet a budapesti állatkertnek szándékozik ajándékozni. A barátja megkérdezte:

— Nem félsz ilyen mérges kigyót magaddal cipelni?

— Egy cseppet sem. Nagyon erős drótkalitikában van. Nézd meg!

Levett a hálóból egy csomagot s óvatosan feltekarta. A következő pillanatban rémülten kiállt fel:

— Eltűnt!

Az utasok ijedten szisszentek fel. A katonatiszt izgatottan mondotta:

— Uraim, meg ne mozduljanak. A kobra csak akkor veszedelmes, ha izgatják. Maradjanak nyugodtan, nehogy rálépjének. Majd én megvizsgálom mindjárt a padlót!

Villamos zseblámpát vett elő s végigvilágított a padlón.

— Nincs itt! Ugy látszik az ülések alá kuszott. Most nyugodtan kimehetnek!

Egy perc alatt valamennyien kint voltunk s megkönnyebülten sóhajtottunk fel. Szívesen álluk aztán végig az utat a folyosón. Reggel az ellenőr nyitott be a kupéba. Mikor kijött, izgatottan kérdeztük:

PORTLANIT valódi zimonyi ASZBESZTPALA

a jelenkor legjobb tetőfedő anyaga Tartósságáért 50 évi jótállás.
Egyedlárusítás: **Fülöp Lajos** hajlitott fabutorgyár Arad, Hajó-utca I. Telefon 75.

Költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

4687

— Mi van benne?
— Hát mi volna? Semmi! A pamlagokon két ur fekszik és aludtak mostanáig!

Budapesten, amikor kiszálltunk, az egyik ur gnyosan utánunk szólt:

— Legközelebb maguk is vigyenek magukkal „kobrát”, ha sokan lesznek egy kupében.

(A kisasszony és a cseléd.) A cselédek elég szemtelenek manapság, de némelyikben van jókora adag humor. Egy uriaszony például a multkor a fehérműt adta ki mosásba.

— Nem értem magát — mondotta a cselédnek — a leányomnak két inge van a mosásban, magának pedig pont kétszer annyi! Hogy lehet ez?

— Nem csoda az kérem — felelt a cseléd — a kisasszony vőlegénye hivatalnok, az enyém pedig — kéményseprő!

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, köszvény hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorfájást azonnal megszünteti.
A vállalat tulajdonosa: 3271

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12

Főraktár: Kardos Miklós ásványvízkereskedőnél Arad.
Kapható: Éles Ármán, Nagy Farkas Dalmat-Lajos, Dörr, Fejér Gyula stb. cégekknél.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távtrati tudósítás.

Budapest, július 29

Készáru.

Kínálat korlátolt, vételkésv megfelelő, 18 ezer mm. 5 fillérrel drágább.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912 októberi	11 60	11 57
Buza 1913. áprilisi	11 92-11 93	11 89-11 90
Róza 1912. októberi	9 42-9 43	9 38-9 39
Tengeri 1912 aug.	8 85-8 86	8 85-8 86
Tengeri 1913. májusi	7 45-7 46	7 44-7 45
Zab 1912. októberi	9 47-9 48	9 45-9 46
Az árak 50 kilónként számítva.		

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Július 29. —

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	—	—	108 20
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	—	—	87 45
Magyar koronajárdék 8 ^o / _o	—	—	76 75
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	—	—	87 75
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	—	—	89 50
Magyar nyerekménysorsjegy kölcsön	—	—	208—

Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	142—
Oszták járadék papírban	—	87—
Oszták járadék ezüstben	—	90—
Oszták járadék aranyban	—	118—
Oszták koronajárdék 4 ^o / _o	—	87 10
1880. évi oszták államsorsjegy	—	153—
Oszták-magyar bankrészvény	—	20 90
Magyar hitelbank-részvény	—	853—
Oszták hitelintézeti részvény	—	653 50
Oszták-magy.-államvasuti részvény	—	717—
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	19 09
Német birodalmi márka	—	117 70
Londoni vista	—	24 11
Párisi vista	—	95 47 1/2
10 márkás arany	—	23 54

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távtrati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. július 29.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	10 70	0 75
77	—	—	11 75	1 80
78	—	—	10 85	0 90
79	—	—	10 90	1 11

Buza (Temesvári keresk. áru):

76 kilogrammos	—	—	10 65	10 70
Róza	—	—	9 20	9 30
Arpa	—	—	9 75	9 80
Zab	—	—	10 15	10 20
Tengeri	—	—	9 25	9 30

Kőbányai sertés piac.

Július 29

Július 27. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 154—156 fillér. Fiala közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 162—164 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 170—172 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi július hó 25. napján volt készlet 36707 drb. — 1912. július hó 26-án elhajtatott 305 drb. — 1912. július 26-án elszállított 878 drb. — 1912. július 27. napjára maradt készletben 36634 drb.

A hízott sertésüzlet irányzata: csendes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma kedden, 1912. július 30-án

1. A festői Katalonia. — 2. A kaszirnó és a költő. Humoros. 3. Vadruca vadászat. Természet után. — 4. A féltékeny számár. Kacagató. — 5. Az éjszakai sark meghódítása.

Előadások délután 1/2, 7 órától kezdve esti 1/2, 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja
Ma kedden, 1912. július 30-án:

1. Balletiskola. Nagy látványosság. — 2. Ábránd és valóság. Szenzációs dráma 3 felvonásban. — 3. Naukét imádja felesége. Vigjáték. — Vokurka csatába megy. Kacagató.

Az előadások kezdete délután 1/2, 7 órától folytatódólagosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., Műsört ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

Egy 2 középiskolát végzett

ügyes fiu
nyomdász-tanulónak
felvétetik.

Valódi angol Sandalok

Egyedüli lerakat. Gyári szabott árak.

20-24	K. 4.50
25-26	„ 5.—
27-30	„ 6.—
31-35	„ 6.50
36-42	„ 7.50
43-46	„ 9.—

Kapható: 241-VI.

Kutányi J. Arad,

Vörösmarty-utca 1. Telefon 335.

Uj menetrend

Az Aradról induló és ide érkező, valamint az Aradot érintő összes vonatok menetrendjét tartalmazó füzet kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

:: Ára 12 fillér. ::

Nyári színes czipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK

már megérkeztek!!

Valámit a világhirn

SALAMANDER-CIPŐK

Higységárban. 1901

K 16.50 és K 20.50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NAL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtanul.

Házlebontás miatt üzletemet
Deák Ferenc utca 7. sz.
alá helyezem.

A raktáron levő villamos
szállár és lámpákat leszállított
árban adom el.

Diamant Ferenc
villamos szerelő. 3116

2379—1912. tkv. sz.

Árverési hirdetés és feltételek.

A nagyhalmágyi kir. járásbíró-
ság mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy Dr. Pap Tódor
ügyvéd vb. Leuka Aurél részére
kirendelt csődöt meg gondnok nagy-
halmágyi lakos végrehajtónak
önkéntes árverési kérvénye foly-
tán a csődtörv. 185. §-a, illetve a
végr. törv. 804. §. alapján a vég-
rehajtási árverés joghatályával
bírói árverést elrendelte, minek
folytán a nagyhalmágyi kir. járás-
bíróóság kerületében fekvő és a
nagyhalmágyi 609. sz. tjkvben A.
+ 1. sor. 112. hrsz. alatt foglalt
ingatlan 3600 korona kikiáltási
árban az 1912. évi szeptember hó 20.
napjának délelőtt 9 órájkor a nagy-
halmágyi kir. járásbírói telek-
könyvi hatóság irodájában megtar-
tandó nyilvános árverés alá fog
kerülni az alábbi feltételek mellett:

1. Az ingatlan a kikiáltási
árnak az 1908. XLI. t.-c. 26.
§-ában megjelölt hányadon alul
el nem adhatók és vevő a bánat-
pénzt az 1908. XLI. t.-c. 25. §-a
értelmében kiegészíteni köteles.

2. Az árverési kívánók tar-
toznak az ingatlan becsárának 10
%-át vagyis 360 kcoronát kész-
pénzben, vagy az 1881 november hó
1-én kelt 3333. sz. I. M. rendelet
8. §-ában kijelölt óvadékképes ér-
tékpapirokban a kiküldött kezé-
hez letenni, vagy az 1881. évi
LX. t.-c. 170. §-a értelmében a
bánatpénznek a bíróságnál tör-
tént előleges elhelyezéséről kiállít-
ott elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételárát 3
egyenlő részletben és pedig az
első az árverés jogerőre emel-
kedésétől számítandó 15 nap
alatt, a másodikat ugyanazon nap-
tól számítandó 30 nap alatt, a
harmadikat ugyanezen naptól szá-
mitandó 45 nap alatt, minden
egy vételár-részlet után az
árverés napjától számítandó 5%
kamatokkal együtt szabályszerű
letési kérvény kapcsán az 1881.
december hó 6-án 39425. sz. I. M.
rendeletben előírt módon a körös-
bökényi kir. adóhivatalnál mint
bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó rész-
letbe számítatik be.

4. Vevő köteles az árverés
napjától követőleg esedékes adó-
kat és átruházási illetékeket vi-
selni és az épületeket tűzkár el-
len biztosítani.

Az árverési hirdetés és fel-
tétel többi pontjai a hivatalos
órák alatt ezen kir. járásbírói
telekkönyvi hatóságnál és Nagy-
halmágy, Kishalmágy, Zaránd-
bánya, Kisles, Tiszafalva, Körös-
ivánd, Halmágymező, Czohosd köz-
ségek előjáróságánál megtekint-
hetők.

Nagyhalmágyon, 1912 július
hó 6. napján, a kir. járásbírói
mint telekkönyvi hatóság.

Gálffy, s. k.
kir. járásbíró.

Egyéves
gyalogos önkéntesi
teljes felszerelés
jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ha pontosan és diszkrétan
akarja ügyeit elvégeztetni,
ugy csak a

**Gyorsfutár-
vállalathoz**

forduljon, Zrinyi-u. 1. Telefon 848.

Ugyszintén elvállal koszt-
hordást, színházjegyváltást,
gardírozást, reklámok ki-
osztását, számlák incasszá-
lását, lakás és butorozott
szoba kiadást és keresést
is a legolcsóbb árakban. 248

Kérem a cégre ügyelni!

Átköltözők figyelmébe
ajánlom, hogy **használt**
butort veszek a legmag-
sabb árban, u. m. háló-,
ebédlő- és szalonberendezé-
seket, ugyszintén egyes da-
rabokat is, nemkülönben a
legolcsóbb árak mellett áru-
sitok új és használt butorokat.
Egy **könnyű féderes**
kocsi egy és két lóra
és **National ellenőrző**
pénztár eladó. 4082

Roth butorvétel
és eladása
Asztalos Sándor-utca 5.

Kérem a cégre ügyelni!

Eladó

vagy bizományba kiadó a

**Boczkó-u. mész-,
cement- és építési**
anyagáru-üzlet

Értekezni lehet

GÁBOR ANDRÁS
és TÁRSÁ-nál József főher-
ceg-ut 13. szám. 4245

Telefon 387. sz.

I. rendű 253-as számú szabadal-
mazott hornyolt és közönséges
Fedélcserép,
Portlandcement,
Gipsz,
Fedőlemezek,
Nádfonat és
Mész

legolcsóbban kapható

4575

Braun N. A.

cégnevel

Arad, Boros Beni-tér 7.

472—1912. g. sz.

Árlejtési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a színház épület bádogtete-
jének javítása iránt folyó év augusz-
tus hó 5-én d. e. 10 órakor árlejtést
tart.

Kikiáltási ár: 2938 kor. 03 fill.
Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár, 10%-a készpénzben, vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak
írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
nyújtandók be, s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a bá-
natpénz mellékelve van s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1912. évi július hó 21-én
tartott üléséből.

A gazdasági szék

2 nagy magtár

kiadó

Pécskai-ut 17. sz.

alatt. 4633

Bővebbet ugyanott.

Nyomatványok

csinos kivitelben készülnek
az Aradi nyomda r. t.-nál.

Legcélsebb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyszintén
háztartási, vendéglői és nagy hűtők
gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyárában

Arad, Szent Pál-utca 11. szám

Mintaraktár

Deák Ferenc-utca 8 (Kalap-Bazár mellett.)
Különlegesség szénsav és légnymású
sörkímérő szekrényekben. 3411

**Új bádogos- és vízve-
zeték szerelő-műhely!**

Van szerencsém a n. é közönsé-
get értesíteni, hogy **HAL TÉR I. SZ.**

bádogos-

és vízvezeték szerelő-műhely!

nyitottam. Elvállalok minden e szakba
vágó munkákat, u. m.: bádogfedéseket,
csatornázásokat, konyhafelszereléseket
és tetőfestéseket. Házaknak jókarban
tartását. Vízvezeték, fürdőszobák, angol
ciosettek felszerelését, ugyszintén min-
den e szakmába vágó munkákat.
Tapasztalataimat több éven át kül-
földön és a fővárosban szereztem.

Biztosítom a n. é. közönséget, hogy
jó, pontos munka és jutányos árak
mellett fogom kiszolgálni. — Javításo-
kat gyorsan és pontosan készítek.

A n. é. közönség b. partfogását
kérem, tisztelettel 4647

RÓTH VILMOS,

bádogos, vízvezeték-szerelő

ARAD, HAL-TÉR I. SZ.

3498—1912. tkvi. szám.

Árverési hirdetés ki vonat.

A m.-radnai kir. járásbírói hatóság, mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
hogy Antti Petru végrehajtónak
509 kor. tőkekövetelés és jár. iránti
végrehajtási ügyében az aradi kir.
törvényszék, illetve a m.-radnai kir.
járásbírói területén lévő a sza-
badhelyi 864. sz. tjkvi A. I. 2.
rsz. 110 hrsz. sz. beltelkes házra
3490 kor. mint ezennel megállapít-
ott kikiáltási árban elrendeltetik
s annak megtartására határidőül
1912. évi szeptember hó 3-ik napjá-
nak délelőtt 10 órája Szabadhe y köz-
ségéhez tüzetik ki.

Ezen árverésen a fentirt ingat-
lan birtokjuttalék a kikiáltási ár
kétharmadánál olcsóbb áron el nem
fog adatni. Amennyiben ezen összeg
el nem éretik az árverést a kikül-
dött felfüggeszti.

Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlan becsárának 10
%-át, bánatpénzül készpénzben,
vagy az 1881. LX. törvények 42.
§-ában jelzett árfolya nmalszámított
és az 1881. évi november hó 1-én
3333. sz. a. kelt igazságügyminisz-
teri rendelet 8. §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapirokban a
kiküldött kezéhez letenni, avagy
az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmé-
ben a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított
szabályszerű elismervényt átszol-
gáltatni.

Kir. járásbírói hatóság, mint telek-
könyvi hatóság.

Máriaradna, 1912. évi június
hó 20-án.

Polgár, s. k.

kir. járásbíró.

Ezen sorokban minden szöveg egy-egy sorra kerül, az árak 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 12. sz.
Kiadóhivatali telefon: 181. sz.
Szerkesztőség: 387. sz.

Az apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések postai útvályaon küldendők — a szövegek a szöveg állás — vagy levélbéllyegekben. Tudakosodásul a hirdetés száma mindenkor közzendő. Az apró hirdetések díja a szöveg szerinti számított. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt hirdetés a közlésben a közlési díjat jelölendő. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatali hivatalra díjazásul megérkezése napján ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VEYETNEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert értük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

„Szőke szépség.”

Kérem soraim figyelemmel kíséreni e lapban. „Bankfiu.”

Gummi cikkek

Legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. I-5251

OKTATÁS.

Tanár

magyar, német, román, francia és olasz tanítást elvállal. Cím kiadóhivatalban. 4617

Kereskedelmi

szaktanfolyam és nyelviskola. Augusztus 1 én újabb tanfolyamok kezdődnek. Könyvvitel, gyorsírás, gépírás, magyar, német, francia és angol levelezés. Beiratkozni az egyes szakokra is lehet. Ziffer Sándor József főherceg-ut 7. I. em. 4645

Szép fogakat

Árjelni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fogcseréje. I-5251

INGATLAN.

Központi ingatlan- 491

forgalmi iroda Aulich Lajos-utca 2. Tyityán Testvérek, ahol a legszolidabban lesz lebonyolítva házak, földbirtokok, szőlőbirtokok eladása és vevése. Ugyiszintén kieszaközöl pénzkölcsönöket házakra, földekre és mindennemű ingatlanokra, a legelőnyösebb feltételek mellett.

Tőkebelektetésre

ajánlom 10%-ot jövedelmező, 15 évig adómentes Álmos-utcai (Máv. fűtőház mellett) bérházaim megvételét. Értekezhetni: Codilla építész irodájában. József főherceg-ut 19. szám alatt. 2741

Homa-utca 18. szám

ház jutányos áron eladó. 4808

Szőlőmoly

(Heurwurm) ellen legbiztosabban mentheti szőlőtermését 1 1/2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek” permetezése által. Vojtek és Weisz. I-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Középkorú házapár

házmesternek ajánlkozik. Faragó János-Csermő. 4836

Nyugalmazott gátfelügyelő

irodaszolgái, őri, pénzbeszedői vagy ehhez hasonló állást keres. Varjassy József utca 9. sz. 4831

ALKALMAZÁST NYER.

Intelligens leány

vagy fiú fogtechnikus gyakornoknak kerestetik. Cím a kiadóban. 4787

Magyar-német levelező, ki gyors és gépírást tud, nagyobb vállalatokhoz kerestetik. Ajánlatok „Vállalat” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 4832

KIADÓ LAKÁS.

Irodának vagy varrodának

alkalmas 2 utcai, világos, földszintes különbejáratu szoba, előszobával, azonnal kiadó. Simonyi-utca 6. 4841

November

hó 1-ére kiadó 4 vagy 6 szobás utcai lakás. Batthyány-utca 30. II. em., a. 8. 4842

2 szobás utcai lakás

augusztus 1-től kiadó Aranykő-utca 10. szám. 4843

Két

szoba, konyha azonnal kiadó. Darányi-utca 4. 4843

Kiadó

Rákóczi utca 25. sz. a. egy teljesen modern lakás. Bővebbet a házmesternél. 4788

Simay-gőzfűtőben

butorozott szobák kiadók. 4352

Kiadó.

Vörösmarty-utca 1. szám, a színházszemben, csinosan butorozott különbejáratu utcai szoba, egy, esetleg két ur részére. 4804

Az Andrássy-téren

az első emeleten takarékpénztárnak, vagy más intézetnek — esetleg divatszalonnak — alkalmas utcai lakás kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kopott parket

tűlkörfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pasztájával dörzsöli fel. I-5251

ÜZLETEK.

Eladó szabad kézből

Marosborsán forgalmas helyen, a piac közepén, italmérsi joggal egybekötött vegyeskereskedés. — Ajánlatok kéretnek Popovici Vaselián címre Marosborsára. 4840

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Valódi angol golyvások

több színben és Foxterrier kutyák 5 hetesek eladók A. F. Arad, Árok utca 4. sz. alatt. 4758

Egy jókarban levő

Schunda féle pedálos cimbalom, azonnal eladó. Megtekinthető Tökölly-tér, Valenta-féle vendéglőbe. 4834

Egy szép husvágó tőke

eladó Dengi fatelepen. 4834

Manlicher

vadász isméllős golyó fegyver egészen új, olcsón eladó. Munkácsy-utca 3. ajtó 13. 4887

Egy 7 hónapos

bernhárdhegyi tiszta fajkutyá eladó. Arad, Vécsey-u 8. sz. 4844

Nappal elegáns hotel

éjjel kényelmes ágy, a szab. Szopper-zsölyve kapható, már 105 koronától kezdve, továbbá divánok, ottománok I. és III. részű matracok, összecukukható vaságyak, gyermek-ágyak, levarott szalmazsákok legolcsóbb bevásárlási forrása Reiner J. Gyula kárpitos és díszítőnél. Lázár Vilmos-utca 1-2. sz. 4363

Vanilon

egy zacskó ára 10 fillér, teljesen pótol egy rud legfinomabb vanillát, alkalmazása azonban sokkal egyszerűbb és sokkal kiadóbb. Sütő-por Baking Powder, finom tészta készítéséhez. Németországban, Angliában és Franciaországban nem élesztőt, hanem Baking Powdert használnak. Egy zacskó ára 10 fillér. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

Hulladék tüzifa

száraz, apró jutányos áron kapható Dengi fatelepen Kossuth-utca végén. 4885

Benzin locomobil

12 HP. teljesen jó karban, jótállás mellett jutányos áron és kedvező feltételek mellett, azonnal eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Vostinar Istvánné cég Világos. 4361

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

4839

egy medallion két fényképpel, a városban. A megtaláló illő jutalom mellett vigye Erdős szabóhoz, Forray-utca, Nádasdy-palota.

Úgyes kárpitos

1211

ajánlkozik a szakmába bármely kárpitos munkák pontos és kifűnű elvégzésére, egy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül Stáhl M., Tökölly-tér 7. sz.

Könyképészeti gépek

és felszerelések, bármilyen gyártmány, javítását és átalakítását szakszerűen, legjutányosabb áron, felelősséggel elvállalunk Ascher Ferenc és Társa műszerészeti üzlet Arad, Deák Ferenc-u. 30. 4121

Virágok és rózák

élsődiei és bolhái ellen használjon 2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek.” Siker biztosítva. Vojtek és Weisz, Arad. I-5251

Legkellemesebb

és legpompásabb zamatu üdítő italt készitjük a Földes gyógyszer-tár által hozott Citronellel. Nékülözhetetlen hűsítő, üdítő, szomjúságot csillapító szer, különösen ajánlható ott, hol jó ivó víz rendelkezésre nem áll. A legrosszabb ivó vizet is sterilizálja. Egy adag 6 fillér. 1224

Kerti vetemények

saláta, káposzta bolhái és élsődiei ellen legbiztosabb a 2%-os „Tabicotin Emulsió Vojtek”. Vojtek és Weisz Arad. I-5251

Taxameteres

Bér-autok

Telefonszám
816

2881

Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

2111

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tökölly-tér 1. sz.